

Quissim ad sacri Canonis expositionem
 et mistica signorum interpretatione intellige
 dam **Coru** videlicet q̄ in sacratissimo missæ
 Officio per unumsum cotidie sunt mudi omnes
 christifideles obligatos sed no dubito quippe cu ad
 salute animarum nec no maxime valent ad spua
 lem consolatione et signant clericoru nro religiof
 veritatem stholacibus de facto in sacris gestantib
 Et diuina mæ sui ordinis exigencia tractatib
 etiã in futuro tractat volentibus **Ommino** em
 expedit vt quilibet talis intelligat ra q̄ ad offi
 cium suum spectat dno sancte ne hys et cuilibet
 eorum contingat sicut **Omne** q̄ ofmiles actio
 prout ab hominibus fieri videt exercet et opa
 Quid vō significent minime apprehendit **Quap̄**
 ob mri ingenij exatatione et proximo valita
 tem ad missæ officium et verborum sacri Canonis
 expositione necno motum ac gestorum signorum
 eiusdem mistica declaratione prout deus dedit
 me querta **Et primo** de vestibus sacerdotali
 bus quibus sacerdos tempore celebrandis missarū
 induitur. **De vestibus sacris sacerdotis etc.**

Quæ sacrate quibus sacerdos induit se
 cundū eam usum sunt hæc. **Suiphumea**
 le quod caput velat et humeros tegit
Alba linea que totū corpus tegit vt vestat **Em**
gulus qui albam stringit et captat **Manipulus**
 qui sinistru brachiū mancipiat. **Stola** que col
 lum angit et in modū arcus pectus ornat et
 sub angulo conuexa in duas diuidit lineas **Ca**
sula que sua latitudine corporis membra ambt

vniversa sed in duobus brachijs tolla anterior & posterior sue latitudinis mensuram no abbat

Secondū allegoria **Expositio vestiu allego**

hec vestes predice veniens i carne. **ita.**
filii dei hauriens habitu & suscepte forme suulis
condicione et modū figurant qz semetipm ex
annut forma serui accipiens & habitu inuentus
vt homo suos cultores docuit humiliari vsqz
vt et viuificari meant. Et presertim illos qz
tu et habitu sue gregis voluit ee doctores & du
ces.

Superhumeral. susceptu in capite signifi
cat subnitione xpi qua paterne voluntati obte
perans ipe xpus qui est caput ecclie hūantate
assumpsit & diuinitate sub carnis tegmine ab
stondit vt rebellem homine ad priam riuocaret
et offensum pccm placaret.

Alba linea. qua
induitur sacerdos passibil' carnis xpi mundicia
& fassim cord' ac immaculati corporis puritatem
ondit. **Qz** pccm no fecit nec inuentio ē dolus i
ore eius. Et ipe seruosus forma p filijs hominu

Emgulus. albam astingens figt meritū iustie
quo voluit xpus electis suis suffragari & saluta
me mfidiatore dyabolum ligatum tenere. Talit
em cinctū ysaias videbat cum dicit. Et erit ius
ticia emgulum lumboru eius et fides antozorum
zenu eius. **Isa. 1.**

Custus em iustus & a pccatoibz
segregatus. int pccatores tamen apparuit et eozū mores sua
querfacione corripuit & iusticie sue meriti quo
no indigebat indigentibz grauit vt fit ipe ius
tus & iustificans eos q ex fide st ihu x' vt ois q
acedit i ipm no pccat sed habeat vitam eternam.

Hampulus. sinistra manu susceptus signi-
 ficat inmutabilem x^o constantiam in temptationibus et
 in mandata patris perseverante voluntate. Na-
 mque humanis neque dyabolus cessit. Idem
 nec frangebat iuribus. Et pugna x^o pro iusti-
 tia designat. Castus enim pro iusti certavit. mu-
 dum superavit et pacem dyaboli devicit. **Stola**
 que collo stringit et pertus secundum formam autem
 advenat signi- illa maenina obediencia x^o q^o mor-
 tem suscepit et subegit. morte valde suspectam
 videlicet avaris pena latronibus et malefactoribus
 debita. Unde ad Eph^o h^o Christus factus est obediens
 usque ad mortem morte autem avaris. **Biatus** enim
 stola collo subicit sic xpus baulans sibi cruce
 in hincro q^o stolam in collo et stola in p^ore cu-
 cellata per modum ipis mortis avaris acceptibilis
 spu^o genus et ignominia designat quia xpus pro
 posito sibi gaudio et gloria victorose resurrex-
 tionis sustinuit omni confusione contempta. **Ca-**
sula. Larga et ampla signi- latitudine caritatis
 in x^o qua non solum amicos verum et inimicos leg-
 nam qua dulci caritate amicos suos prosequitur
 expressit cum dicit. maiore caritate nemo habet
 ut aiam suam perdat q^o pro avaris. **Quia** dilex-
 erat inimicos in h^o patuit q^o pro suis ~~amicis~~
 avaris et illis et illis et illis ta dulci oravit
 d^o pat^o ignoscere illi q^o ne sciat q^o facit. **Alia**
Exposicio sacrorum vestimentorum sacerdotum
Quidam alios h^o vestimenta sine indumenta q^o
 Quidam armorum x^o reputant in signa x^o.

Superhumeral. Representat coopertorium quo
iudei faciem xⁱ velauerunt d^o propheta nob^{is}
xpe quib^{us} est qui te p^{er}ussit **Matthi xxv^o** **Alba**
vero representat vestem alba qua herodes xpistu
induit et sibi illufit **Luc xxv^o** Et vestis ardu
similit^r statua xpi excessisse et vii in gressu in
peduisse et viii sepul^{us} per impetu iudeoru
corruisse quod nuc figurat alba longa statuaru
sacerdotis excedens anq^{uam} liga **Cingulus sive**
Zona. Representat flagellu quo P^{ro}latu xpm
cecidit **Ioh^{is} xix^o** Apprehendit ihm p^{ro}latu et fla
gellauit. **Stola.** vero representat illam ligaturu
qua cristus ligatus fuit qn a iudeis comp^{re}hen
debat^{ur} vt dicit **Ioh^{is} viii^o** Comprehenderunt ihm
et ligauerunt eum. **Manipulus.** Dei manipu
lum p^{ri}mozu retributio designat **In^{ter} illud psal^{ter}**
Vementes aute venient cu exultancie portantes
manipulos suos. Et finistruu brachiu tuu ma
nipulus imponi vitam p^{ro}ntem figurat ut qui
quid laboris et cure sacerdos pro x^o grege in ca
ritate in h^{ic} vita p^{er}gerit pro h^{is} in futura pa
tria scdm p^{ro}na mercede recipiat retribucionem
qm opera illoru sequit^{ur} illos. **Casula.** vero
representat purpureu vestime tu quo milites or
tumderunt ihm **Ihois xix^o**. **Hic comparant^{ur}**
vestes suae sacerdotis v^{ir}tutib^{us} quib^{us} debent
Alegorice aute vestes sacerdotales **ornam^{en}**
generalit^r loq^udo significat v^{ir}tutes qui
bus sacerdotes debent ornari **In^{ter} i^{tem} p^{ro}phetiam**
Sacerdotes tui induat^{ur} iusticia Et spiritualia

arma quibus armari debent contra spiritualis
 inquinias pugnaturi. De quibus armaturis
 dicit Apostolus ad Eph. ultimo. Induite vos
 armatura dei ut possitis stare aduersus insidias
 dyaboli. Stare igitur succinctis lumbis et provide
 at igitur diligenter Episcopus et attendat studiose sa-
 cerdos ut signum sine signato non ferat nec
 veste sine virtute portet. ne forte sit similis
 externus sepulchro dealbato. intus vero omni
 spiritualia pleno. Quisquis enim sacerdos induit
 ornata et honestis moribus non induit. quod ve-
 neracioni apparet hominibus tanto reddi in-
 dignum apud deum. **¶** Quand vna quod ultra
 pretactas sacerdotum habent. Episcopi noue specia-
 lia ornamenta quoniam sunt que Episcopi facere possunt.
 ultra simplices sacerdotes. scilicet ordinare alios. vi-
 uentes benedicere. basilicas dedicare. Clericos de-
 ponere Synodos celebrare. Censura officii vestros
 et vasa consecrare et Confirmare. Noue illa
 ornamenta que Episcopi ultra ceteros sacerdotes habent **¶** Episcopus
 sunt Calige. Sandalia. Saccatorum mitra
 Dalmatica Tunica Cyrotheca Annulus et
 Baculus. **¶** Per caligas significatur ceteritas gres-
 suum. **¶** Per sandalia que pedes tegunt signi-
 ficatur contemptus terrenorum. **¶** Per saccatorum signi-
 ficatur quo stola ligatur significatur amor societatis. **¶** P
tunica perseverantia quia ioseph tunica talarem
 legitur habuisse et tunica descendente usque ad
 talos per quod significatur extenuitas vite. **¶**
 Per dalmaticam significatur largitas in opibus me-

vestes

Episcopus

Per crothetas significat cautela. in op. s. qui
facit opus in publico quod intentione retinet
in occulto. **P**er myrtam scia vtriusq. testati
designat ideo duo cornua habet. **P**er baailu
tura pastoral quo dicitur corage vagos qd figit an
uitas baaili z purige lentos ac tepidos quos
figit stimula in pede baaili. **III**. Corage sus
tenta stimula vana moribida lenta. **P**er an
milum sacramentu fidei designat qd i mundicia
castitate se debent obseruare. **S**ecundu est co
poralis diffidio per quod designat qd clerici no
ab ex habitu exquisito debent se ornare sed
honestate vite. **T**erciu est capitis demudans
quod nullu modu mit deu z clerici demudat
te debet. **De horis Canonias persoluendis**

Sciend qd omnes sacerdotes tenent dice
horas canonias z no solu ipsi sed z omnes
beneficiati qz scdm doctores a laycis sunt dati
clericis redditus vt ipsi in officio vices laycoru
suppleant. **E**t ideo omnes beneficiati tenentur
ad horas. **E**t no solum ex statutu ecclie sed vna
ex obligacoe iusticie. **E**t quia ordines sacri nul
li debent conferri ni beneficiato vel vj qui ad su
um pinnonu loco eccliaru redditu voluerit
ordinari. **Ex de prebend. Epis z ca. Cu seruatis**
Ita quilibet habens ordinem sacrum tenet ad ho
ras canonias etia si beneficiu non habet qz ex q
accipit ordines z spualem potatem tenet etia
in spuali deo ministrare z hoc sunt horas ddo
msi legitimu habuerit impedimtu putu pp

v
si aliquid omisso est
id est in proloquio
suo solido. Et ad
cum sacrum fidei de
signat. Quod quia
etiam est. Et per
impedit.

qua ecclesia christe desponsatur Apsti vnde in ecclesia
loro christi ultra ho archiepi habuit pullum in sag
na quia solent potestatis significat in sequenti
vna qua solent potestatis significat in sequenti

Quia vero vna res est sacerdotes possunt referre quoniam in

Utraque res est res que respicitur ita ut non
sit opus eam de novo consecrari. Unde dicitur
in glossa super mattheum quod in dicitur. et de conse
cratione ecclesie. Et dicitur quod si filio vel panem non consecravit
potest apponi consecrato. unde est opus illud novum con
secrari. Et dicitur quod si in remanet
forma res est iterato consecrari. non oportet dicitur aut
si forma mutata vel soluta. Cui concordat glossa
in glossa super mattheum. Sed dicitur est de leg
ne ecclesie consecrari. et sacris panibus quoniam antiqua per
dicitur quod ligna ecclesie consecrati sunt panem et alia
ecclesia vel alio loco honesto aut vsu filii. puto super
domitorio refectorio ut dicit glossa super mattheum ligna
de conse. et dicitur. Et non debent poni in aqua vna
et vel humis. De panibus autem super mattheum palles alii
res. restant ecclesie. et similia ministrant. et sacra vasa
non debent poni in vsu laycorum. vel etiam ad poma
non vsu. filii alii restant supra vel panem. et
restant consecrati. debent sobari et muresci re
pudi sub baptisterio vel in pariete. aut alio loco tuto
ne ab imbecillis et debilibus contendant. De lumine ve
ro dicit glossa. et si sunt lumine non debet missa re
lebrari. quoniam non

De sacerdotum honestate et clericali decentia

Honestas clericalis consistit in duobus. Primo in ho
sunt ornati interius solus virtutibus ne talis si
dicitur in cathedra munitur facient cathedra dicitur
quadraginta. multi dicitur non ab omni ornati
virtutibus ut ab eorum dicitur bonis moribus. sacra
dos solo non est. et non re. tunc Crisostomus sic de
vntu. Multi sacerdotes. et pauci sacerdotes. Multi
non pauci vero non epi. Vnde dicitur quod si dicitur
super cathedra et cathedra non facit sacerdos. no
loque sanctificat hominem si hoc loquitur. No oib sacerdos
sanctus si oib sanctus sacerdos. Qui bene se dicit super
cathedra. honorem facit cathedra. I dicitur magis sa
cerdos de suo sacerdotio minus respicit non dicitur
tali in m dicitur bene se dicit si bene respicit et bene
dicitur et populo instruit. De bene dicitur
et male respicit in solus condempnator est. Nam
bene vntu. et dicitur populum instruit quod vntu

defem visus vel infirmitatis vel qz libro caret
 ratione paupertatis tunc recompenset p psalmos
 vel p oronem dñicam Si vero nullū impedim
 tum habuerit patat mortalit' horas canonicas
 non dicendo. Unde ca' dolentes de celebracione
missaru dicit Distracte popm' in virtute s're
 obediencie vt diuini officii noctm' pariter
 et diuini q'tum vis deus dederit studiose cele
 brent pariter et deuote preceptū autē obligat
 ad mortale Et tenē quis singul' horis dixidi
 te singulas horas vsq' ad vespera inclusiue. De
celebracione missaru ca' pbr' Ex ca' vñ ratiōnibz
 frequet' licet anticipare vel potius siq'ple qua
 ante tempus orare est prouidētia In tempore
 orare est obia post tempus orare z negligētia
Sunt em septem hore deputate pro horis ca
 nonicis et non plures Pro propter scriptura
 duente. **S**epares in die laudem dñi tibi **S**ed
 propt' recognitione septiformis grāe spūs s'ti
 per qua educti sumus de seruitute dyaboli. **S**
 propter septiformitates i septe uirtutibz. **S**
Infanā. Pueritiam Adoleſcentiā Iuuetute
Senectutem **S**enu z Decrepitum. **P**er ma
 tutinas et laudē repñtā infanā. **P**er priāz
Pueriā. **P**er terciā adoleſcentiā. **P**er sexta
 iuuetus. **P**er nonā senectus **P** vespa **S**enium
Per completoriū finis uite me In hys om
 nibz deū laudat' debem' Quod autē i tpe i
 fanāe hō possit laudat' deū **B**ernardus **M**rolao
 ded' nobis **E**x^m q' ē 2 6° feris semel fugabit
 vltra mare **D**e alijs autē in satis notum est

Unde ps Benedicite dñm in omni tempore ps
xxxi matutinas dicitur propt̄ id̄ psalmiste Ex
media nocte surgebat ad confitendum tibi Ecclia cui
instituit matutinas dici de nocte ad domadū
tarris illecebras psallendo et orando. Quia
ecclia xxxi d̄ Et Vigilia honestatis tibi
facit tarris Laudes autē dicitur ad temp̄
om̄s dra li repellendas Unde vsue xxxi dicitur
Expetisimmi et laudate qui habitatis in
pulue. Alie autē hore ad orandū sunt deputa
te propter quedā priuilegia quibz decorant̄
Prima em̄ hora a iudeis xpus Py lato z tdito
Et a morte resurgens hora prime marie mag
dalene apparuit Insup hora prime visus est i
luctore maris septem discipul̄ piscantibz dies
Nūq̄ Pulmentariū habetis. Joh xi Tercia h̄
crucifixus ē lingua iudeozū z flagellatus Et
eadē hora crucifixus sp̄m s̄m misit ap̄lis in
linguis igneis Actū 2 hora sexta ligno cru
cis ē affixus Et in die Ascensionis eadē hora
cum discipulis discebat hora nona excla
mans emisit sp̄m Et lancato de eius latere
duo sacramenta salutis nr̄e .s. aqua baptismi z
sanguine redemptionis nob̄ edux̄ In vespera
de cruce est depositus Eadem hora cū discipul̄
suis tenauit in die tene z sacramentū corporis
et sanguis illis tradidit z tradendo instituit
Eadē v̄a hora xpo die resurrectionis discipul̄ i
emaus apparuit z in fractiōe panis fuit congnito
Lūc xxxi In Completoio v̄o sepultus fuit ps
H̄ igit̄ priuilegia hec h̄oē sp̄nalit̄ s̄t deputate .

De sacerdoti dignitate et excellētia 2^a

Sacerdotalis status sublimitas et excellētia ex singulari et preexcellēti potestate ostendit. Consecrat namque corpus et sanguinem domini n^{ost}r*i* ihu xristi. In quo maxima et singularis potestas notat. Quia tū sacerdos sit homo et creatura n^{ost}r*i* creatoris sui quodammodo arat qn officiu missę peragat et celebrat. Teste beato bernardo in persona sacerdotis sic dicitur. Qui creavit me creare se m*ibi* dedit. Et creavit me sine me creatus mediante me. Tal' itaq; est p^otes sacerdotilis q; nulla p^otes in celo et i terra post deū sit ei compabilis cū per verba ab eis prolata coopante spū s^{an}c*t*o p^oans i corpus xpi transsubstantat. Et vno atq; vob*e* momento deus qui presidet in celo manib; eorū g^otinetur in sacrificio. De quo idem bene pulchre loquitur in hec verba. Credim' q; post deum nō est aliq' p^otes sicut p^otes v^{ost}r*a* o sacerdotes vob*a* a d*e*o concessa. O veneranda sacerdoti dignitas m*ibi* q*u*oq; manū velud i vno v^{ost}r*o* v^{ost}r*o* g^otinis a^uazie filius dei m*at*r*i* natiū quod p*ro* vos pater filius et spū s*an*c*t*us mirabilū opera. Super hoc tam insigni v^{ost}r*o* p*ro* v^{ost}r*o* v^{ost}r*o* stupz relū m*at*r*a* t*er*ra horret infertus. g^otinisat dyabolus. veretū homo veneratur angelica resitudo quod vno atq; vob*e* momento d*e* i^he qui presidet in celo v^{ost}r*o* manib; e*st* i sacrificio. O venerabilū fatudo manū. O felix exā aiū. O v^{ost}r*o* m*u*di gaudū v^{ost}r*o* v^{ost}r*o* v^{ost}r*o* sūm*is* t*er*ra iugunt cū xpus tractat xpm sacerdos dei filiū aiū deliue sunt ee ^{cum} filijs h*u*an*o*rum. ¶ Bernardus
Quomodo sacerdos ad missam se debeat p*ro*parare.

Sacerdos celebraturus missam. Primo se examinet An sit in tñ corporaliter vigorosus ut fiat inchoatu cotinuae et tande perficere possit. Quare sacerdotes hñtes tremulas manus vel morbum cadutu vel aliqua alia infirmitatem ad celebrandu non sunt admittendi. Vñ gene ii In leuis maxime si infirmitas vel morbus ille continue aduenit. Sed si semel in ano pñt admitti. Secdo corporaliter se mudent ut videant ne corporaliter sint imudi quia scdm sñm Thoma mundicia consue mentis ad deū eleruaō et mundicia corporalis ad digne cōstante reqñm. Quare ob reuerentiā sacramti consuluť sacerdoti per illusionē nocturna polluto ne celebret. De qua pollutiōe postea lucidius dicitur. Similit. Si quis habet manus lutosas nō deberet cum eisdem corpus tractare. Tercio Jeiumū nē cōsuetudiat. Pro quo sciendū q duplex est Jeiumum s. Ecclie et nature Jeiumū nature est qñ vel sumit ab eē in os quod voluntarie pñmittunt in nature stomachū. Dico nōnt ab eē quia si salua deglutiret non esset fructu Jeiumū nature. Et dico quod voluntarie pñmittit mtrare corpus qñ si sacerdos abluendo os aliqua guttula aque pñt intentione et voluntate in ventris mitteret Jeiumū nature nō frangeret. Jeiumū vero ecclie bñ pñmittit medicina sumē de mane an prandiu in necessitate propter recreatione ita quod Jeiumū egue bñ non soluit per talem medicinā quo ad meytū qñus quo ad essentiā bene soluat. Et tale Jeiumum nō sufficit ad missam celebrandū. Dicitur q sacerdos nō Jeiumū si celebret an con

nictul

fiat Dicens q sic q̄ius ḡuit p̄at̄ **H** habet
 in Gloza de consecra^oe distictio^e & Liquido
De hac materia habet vñ q̄one i ca^o Nichil.
 Vbi d^r q nullus post cibū potum q̄ q̄tūlet
 m̄mū sumptum missam facē p̄sumat. Cetero
 requirit q̄ nūm̄ orōm̄ q̄suetum & ad q̄ tenet^r
 persoluat. Unde sicut mortalit^r p̄taret si an
 drem celebraret p̄terq̄ in nocte natalⁱ d̄m̄
 sic si celebrat anteq̄ matutinas dixit & alias
 orōnes ad p̄parationem n̄t̄as sc̄dm̄ q̄suetudī
 nem eccl̄ie mortalit^r p̄taret. Quinto requiritur
 q̄ ad ming a media nocte vsq̄ ad die a cibo
 et potu se abstineat si vult celebrare in die ut
 sic prius abus sit digestus et quia digestio
 max̄e operat̄ in sompno Ideo oportet si possit
 vt naturale sompnu per sex vel septem hoas
 compleat in nocte vel saltem ad sex hoas ab
 stineat se a cibo et potu si elucere die velit
 celebrare. Sexto requiritur q̄ per profunda
 contritionē & cordis compūctionem se aptet &
 p̄paret. De quo Venerabilis Hugo sic dicit
Triplex est sacrificij genus. Vñu dominici cor
poris. Aliud contriti cordis. 3^m mortificate n̄
nis. Debet ergo p̄cedē sacrificiū humilitat^e
 in mente et afflictionis in carne vt habeat^r
 deuotio in dominici corporis cōsecratione. A^o re
 quirit vt per confessionis lauachū se expurget
 nō solum a mortalibus sed etiā a venialib^{us}.
 p̄t̄is Nam nō solum indignē sumūt q̄ sciēt^r
 in mortalibus sed etiā qui de venialibus no
 lūt penitē. i. q̄ ex q̄dā negligē et iuicia de

venialibus non curant satisfacere et eis remedia
exhibere. Unde beatus Augustinus quibus quibus
mordeat pro veniali peccandi tamen voluntatem
de retero non habeat satisfaciat lacrimis et orationibus
de diuina misericordia et pietate confidens merito
peccatus accedat et seruus. **Octauo** requiritur
quod studiose recogitet et pertractet virtute et
dignitatem huius sacramenti. scilicet recogitet et per
tractet quis sit que suscipere et que tractare mereatur
vel quanta bona consequatur is qui digne accedit.
Et quanta mala is qui indignè accedit.
De quibus supra dictum est. **Animaduersum** igitur
sacerdotes quanta puritate tremore et reuerentia
ad illud sacramentum accedant ad quod Christus
accessit qui pati voluit sudore sanguinum
sudauit in quo fuit mirabile ipse sacerdos et
sacrificium. **De indignè confitentibus et summentibus hoc sacramentum.**

Indignè confitentibus et summentibus corpus Christi
multipliciter deum gravissime offendunt. Pro
namque cum iuda traditore filium dei et hominibus
tradidit demonibus. Teste beato Gregorio super
illud Luci xxij. Verumptamen manus tradentis
me metui est in mensa sic dicens Judas
tradidit persecutoribus. Sic conficiens et sum
mens corpus Christi indignè tradit illa quantum
in se est demonibus dum ponit eum in locum qui
est in potestate demonum. **Beatus** tales magis peccant
quam qui crucifixerunt eum ambulante in terra.
Unde beatus Augustinus. Magis magis dehnat
quia regnate in celis contempnit scilicet indignè tra-

tantes et sumentes corpus eius quod qui crucifixe-
 runt eum ambulantes in terra. Non quod cruci-
 fixores sed quod tanti sacramenti indigni confes-
 tores et presumptuosi preptores quod isti eum
 semel crucifixerunt illi vero quantum in eis est
 condere crucifigunt eum. Quia dominus dicit. O
 pator noli me amplius affligere peccatis tuis.
 plus enim me ledit voluntas peccati quam voluntas la-
 tebris mei. Hec Augustinus. Ad idem Bernardus
sic dicit. Heu quid dicam quod sunt quidam
sacerdotes qui tons in manibus illotis ve-
operibus cruenta conficiunt accedunt ad divinum
sacramentum commedunt sine timore et reuerentia in-
mens agni qui presidet in celo sicut canes ag-
ni qui vendunt in foro non sicut sacerdotes stan-
tes in altari sed sicut carniciferae in macello. Et
tales indigni conficiunt et sumentes reus et
culpabiles eunt ac si christum occiderent. uix illud
apostoli. Qui manducant panem hunc et bibent cali-
cem domini indigni reus erit corporis et sangui-
nis christi. Unde Ambrosius. Qui indigni christum
sumunt id est ac si interficiat et talis iterum
christum crucifigit. Inuenit id ad hebreros vi. Quisq-
crucifigentes filium dei. Si quis fidem habes
fuerit se semel christum crucifixeisse nonne vellet
nudis pedibus per totum mundum ambulando
ad totum tempus vite sue penitentiam agere. Quid
ergo debent tales facere qui multo acens co-
miserunt peccatum hunc simile. Ecce tamen quod per
maximum et supergrauis peccatum est huiusmodi quod per
conficiunt et quod indigni sumunt sacramentum corporis

& sanguinem domini nri ihu xpi Legit namq
in libro Ambrosij qd hij qui indigni comunt
nisi bonitas xpi cuius iudicio pendet omnia gladi
um suspenderet vltimo & temporale morte
remoueret vt penitent ab angel ad h po
tis pmerent Nec mirz quia si gens iudeoz
propt morte xpi debuit destruy & interfici sit
factum est in xlij anno per tyru & vespasia
Et piam indigni coficiencia simile e pto vtz
qui xpm transfixerut Ideo iustissime possent
tales interfici nisi bonitas dei eos ad pnam
reseruaret. **An propter nocturnalem pol
lucionem comunio sit pretermittenda**

Ad hoc q quis digne accedat ad Eu
charistie sacramentum tria requiruntur.
Primo mundicia consue q no tollit n p piam
Secundo ne sit ibi indeuotio seu mens eluctudo
Tercio ne sit ibi corporis imudicia Hic
qz gonzunt simul in aliq pollucie noctnali
qz duo de hys qz vnu tm Et scdm qd h
magis a nino impedi Et ideo distinguend
e de pollucie Unde pollucio nocturnalib est
inquinat qua quis in sompnis corripit per
seminis emissione Et cotingit qz ex nature
superfluitate seu ex habundancia matris se
minalis & replecione in vasis seminalibus no
valentibz vim retine Qnz ex infirmitate &
debilitate virtutis retentur propter debilita
te nervozu sicut in semmifluis Vel vna qz
hoies viuunt Et in istis no est piam sed po

cuius quedam pena. Et in talibus casibus homo
 relinquit sibi. Quia contingit ex capula Et
 her prohibet a peccatione corporis x' in natus l'
 sollempnitas alicuius festiuitatis cogat ad oppositu
 Quia ex ymaginatione et cogitatione turpi pre
 cedente et hoc tunc est peccatum quod in meruit cogi
 tatio procedens. Quia est cogitatio huius turpi
 um sine peccato sicut cum in cogitatione tunc manz
 ut cum quis de talibus eet disputaturus oportet
 ut q' de his loquens cogitaret. Aliq' r'ia e' cu
 veniali peccato. s. qn cogitatio ad effon in sola delicta
 tione contingens sine sine consensu delibato.
 Quia em est mortale. s. qn consensus gungitur.
 Et si dubitatur de consensu an gaurerebat ad tunc
 pollucione vel no. Et si consequer' dubitatur an
 ex peccato mortali vel veniali pollucio acciderit ab
 stinere debet. Quia teste beato Augustino Bonaz
 mentu est ibi culpam agnosce q' tunc vbi cul
 pa no est. Et habet Distinctio v' cao Ad cuius
 Si expresse inuenerit consensum no pressisse et
 alia precesserunt. s. ymagnatio et delictio in q'
 ymagnatio finita et erat sine consensu delibato
 tunc potest gicere si natus viget et festi sollemp
 nitas ymmeat. Quia aute accidit ex illusionem dy
 abolica deo pmittente tunc si illusionem causa
 in nob pressit. s. cogitatio et ymagnatio idem
 iudicium sicut de cogitatione procedete. Si
 v' no non sed opposita ca et hoc frequenter accidit
 in diebus in quibus homo debz continere tunc
 signu est quod dyabolus tona' hoi auferre
 fructum eucaristie. Unde in tali casu gultu

fuit audam monacho vt legit in collationibus
primi qd dicitur et sic dyabolus videns se non
posse consequi intentum ab illusione cessat.
Quia non potest de facili strigi cum ex qua conti-
netur pollutio ideo commendabile est et tutius quod
tali die abstinere propter reuerentiam sacramenti
Et dicunt quidam quod debet abstinere per xxiiii ho-
ras quia in tali spacio natura deordinata per mentis
electam et corporalem immunditiam equis reordina-
m si veritas vel sollempnitas imminet que contra
exigit. **D**ico ergo quod in omnibus hijs predictis
pollutionibus totis est immundicia corporalis et
mentis electudo non est nisi in illis pollutionibus
que accidunt cum ymaginatione quia in illis que
sine ymaginatione accidunt anima nihil videt
perdere. **N**ulla autem dicitur pollutionum esse peccatum in
se quod in sompniis cum ratio sit ligata nemo potest
peccare tamen potest esse signum peccati vel effectus. **E**t
ideo semper renouendum est ad tamen pollutionis
Et ex hoc videbitur quoniam sit abstinere a comunionem
et quando non. **U**nde de hoc habentur metra sic
Crimen habet noctis pollutio quando fusti.
Ebris autem prius meditata turpe fusti.
Crimen abest tua si natura superflua tollat.
Aut si debilius vacuo se ventis resoluit.
De hac materia plene habet. **S**ecundum vii in **T**e-
tamentum. **E**t est Canon beati **G**regorii. **E**t
per **V**thozum primo sententiarum. **E**t habet
ibidem capitulo. **N**on est peccatum.

Hic incipit sancte **J**. **N**usse **E**xpositio

Missa a duobus duobus modis exponitur
 a sublimibus sublimiter a subtilibus.
 subtiliter et a simplicibus simpliciter.
 Unde quod ad partem expositionis sic exponi
 potest. Officiu missae significat filii dei incar-
 nationem. Solent autem in missa proferri a-
 liqua voce sonora sicut **Canto. Orones. Epla.**
Evangelium et similia. Et ista ut frequenter sig-
 nificant quandam letitiam. **Quaedam** proferuntur
 submissa voce sicut **Beate. Cano. Silenciu**
 et alia. Et ista ut frequenter signent quadam tris-
 titiam. **Primo** introitus fit sonora voce.
 Quod desiderium antiquorum patrum significat qui
 cum magno gaudio desiderauerunt filii dei in-
 carnationem. **Bernardus** adorem desiderii
 patrum suspirium in carne christi **significat**
 frequenter cogitans compungor et confundor
 in meum tempore et vix totum lacrimas ita ut
 pudeat me temporis et temporis miserabilium
 temporum horum. Cui namque in fine mundi
 gaudium huius gratie exhibitio quod antiquis
 intulit sola promissio. **Augustinus**. **Barbant**
 antequam christi venturum esse et omnes qui cupiebant
 christum dicebant. **O si hic me iuvenat illa fe-**
lix nativitas. O si que credo ex scripturis.
videa oculis meis. Isaac. Gen. 27. **Omnia disa-**
peres celos et descenderas. Moyses. **Domine**
mitte que missurus es. David. **Inclina celos**
tuos et descende tangere montes et fumigabunt.
Symeon. **Putas durabo putas qui veniet**
videbo.

I Sed duplex Introitus iste dupliciter cantatur
quia duo erant loca in quibus patres adue-
tum xpi expectabant. s. in hymbo & in mundo.

Post h' sequitur voce sonora **Kyrieleyson** noue
uicibus per quod significat desiderium noue ordi-
ni angelorum qui desiderabant incarnationem
domini ut per hoc uocem uicina restauraretur.

Nam de quolibet noue ordinis creditur aliquos
recessisse. **P**ost hoc sequitur voce sonora **Gloria**
in excelsis deo. Quod angeli legunt primo in
tasse in natiuitate domini. Unde per illud ca-
nticum designatur natiuitas domini nostri ihesu xpi.

Cantatur primo soli epi cantabant. Sed Symachus
ppa aduertens quod sacerdos & angelus domini insu-
tuit quod quilibet sacerdos & canticum cantare potest.

Et angeli non cantabant nisi solum Gloria in ex-
celsis deo. Et in terra pax hominibus bone uo-
luntatis. Et quod sequitur addidit **Gloria in excelsis**

Postea uocatur sacerdos faciem suam ad populum
dicens sonora uoce **Domine uobiscum** per
quod signatur quod christus in natiuitate sua ostendit
faciem suam iocundam quam patres domini desiderau-
erunt ut preteritum est.

Postea sequitur **oratio**
in excelsis per quod significatur quod in Ephraim a magistro
fuit adoratus.

Demum sequitur **Eplia** p.
qua significatur preduatio Sancti Iohannis bap-
tiste que patet ex **Eplis** & euangelis. Ipse amicum
aduentum christi in mundo uocatur in hymbo **Gloria**
in mundo et angelus in celo.

Et propter h' triplex
gaudium sequitur triplex cantus s. **Graduale** quod

significat gaudium primum in hymno Alleluia
 gaudium angelorum Berquecia gaudium sanctorum
 in celo et in mundo **I** Postea legitur euangelium
 quod fignat predicationem xpi Et propter reue-
 rentia illorum sanctorum verborum stans et caput ad
 mundum Et legitur euangelium versus aquilam
 per quod dyabolus designari potest Et ideo
 tunc contra dyabolum signo crucis nos munimus
I Hinc sequitur Credo quod fignat predicationem
 apostolorum qui fide christianam per mundum predicaverunt
 Nam dominus misit eos hinc ad predicandum
I Postea vertit iterum sacerdos faciem suam ad
 populum per quod significat quod christus in die pal-
 marum vertebat faciem suam ut videtur in iherosolymis
 sustinere mortem pro nobis **I** Tunc sequitur canticum
 laudis scilicet Offertorium per quod significat quod cum
 laude et canticis floribus et palmis eum receperunt
 Solent enim homines offerre quilibet sanctum pos-
 se suum per quod significat quod cum ihesus intras-
 set vidit divites offerre multa vidit etiam ut
 pauperculam quadam offerre duo minuta et
 dixit dominus quod ipsa plus omnibus obtulisset
I Postea fit quoddam silentium per quod fignat
 Quod postquam ihesus intravit iherosolymam in die palma-
 rum et cum sit esset honoratus iniecerunt iudei
 senectum consiliatum est Et infra id silentium vi-
 dit se sacerdos ad populum quasi tristis submissa vo-
 ce Orate et Et fignat tristitiam quam tristis
 habuit appropinquante eius passione quia tristis
 fuit anima sua usque ad mortem **I** Postea in

capit sollempni cantare Prefatione & longius et
sollempnius cantat q̄ in tota missa unq̄ fecit
per quod signum ille longus & durissimus sermo
que in rē fecerat q̄uis ante id tempus sepe
predicauerat tamen nunq̄ ita longum & dulce
sermone fecit. que conscripsit beatus Iohannes eua-
gelista. Et solet legi in cena dñi infra manda-
tum. Postea cantat chorus sollempni. Quod
quod significat leticia ap̄olorum qua habebat
ex auditu illius sermonis & corporis cristi qd̄
repperunt. Vel significat leticia angelorum.
Ecclia em̄ sperans saluari & vna cū sanctis an-
gelis eternalit̄ deum laudare statim conformatur
se sanctis angelis de quibus & quorum promo-
mentio fit in prefatione. Et non d̄ q̄ Dix-
tus ip̄i. Huc ympni ad missam decantari in-
stituit. Et merito tantum angelorum ī missa de-
cantant. q̄ per huius sacrificium terree celestibus
sonat non dubitamus. Subiungit Dominus deus
sabaoth i. exercituum videlicet angelorum & homi-
norum quorum terribilis ē ut castrorum acies ordinata.
Tot em̄ exercitatus deus habet in terra q̄t̄ se ordi-
nes statum in ecclia. Tot habet in celis quot
sunt ordines in angelis. Subiungit pleni sunt
celi et terra gloria tua. Ad hanc quia gloria
diuina celum et terra replent. Iux̄ id Ierme
Celum et terra ego implebo gloria. Subiungit
Benedictus qui venit in nomine domini.
Et tunc p̄bi solet signum crucis facere ad desig-
nandum q̄ iste qui venit cruce triumphauit
& per virtutem sancte crucis nos triumphat.

fecit et per suam crucifixione nos saluauit.

Sequitur Osanna in excelsis Osanna e dicitio hebraica Et sicut in ysa vi^o Et thimo. r^u Osanna em saluifica interpretata anima em miteret e motu animi significans sub deprecatione affectu Integre autem d^r Osanna qd nos corrupti z media vocali z elysa huius dicitur Osanna Et interpretata Osanna .i. saluifica populum tuum et totum mundum. In excelsis .i. in altissimis.

Inclinat se sacerdos prostratus ante altare z orat submissa voce per quod significat orationem xpi in monte oliueti qui sudauit aquam z sanguinem z dixit Pater si fieri potest trahat a me calice iste Verumptamen non sicut ego volo sed sicut tu vis pater

¶ Tunc erigit se sacerdos z tunc fit silentium per totum chorum Et signum fugam apolorum Qui relicto eo omnes fugerunt nec audebant loqui Quicquid ipse sacerdos loquitur in ipso silentio hoc fit submissa voce z aliquando omnino tacet per quod significat quod Christus ante crucifixionem fuit in cruce eleuatus sex viribus fuit iudicius punitus Primo dicitur ibi colophi satus. 2° Cayphe ibi confusus 3° Pilato ibi fuit false accusatus. 4° Herodi z ibi fuit in alba veste illusus. 5° Pilato reductus z ibi flagellatus coronatus z illusus. 6° in loco iudicii pilato iterum punitus z ibi morti ad iudicatus ¶ Prostratus eleuatur corpus xpi quod signum tristi passionis z crucifixione ¶ Deinde eleuatur calice cum sanguine z significat sanguis

In altera lingue interpretacione in toto transire non potest

et fuit tres cruce per quod significat ipse ter orauit

in passione ipsum interrogantibus humiliter respondit Ante eleuacione corporis facit sacerdos sex cruce signa per quod significat quod Christus

crusti effusione. Deinde a repositione caluus
vsq; ad Nob sunt septe cruces per q̄s signit
septe verba xpi in cruce prolā. **P**rimo dicit
Pater dimitte illis. **S**ecūdo dicit tibi
mulier ecce filius tuus. Deinde Ecce mater
tua. **T**ercio dicit. **E**t consummātū ē. **S**exto dicit
In manus tuas commēdo spm meū. Deinde dicit
aliquētilū alta. **N**obis per quod significat quod
cristus alta voce clamauit dū expirauit. **P**os-
tea fit silentiū. **E**t signit tempus quo xp̄us
in monumento quieuit. **T**unc leuat sacerdos
corpus x̄i de corporali quod signit resurrectionem
x̄i. **E**t facit tū vo quāz cruce per quod signit
q̄ ip̄e quāz uiuus in die resurrectionis apparuit.
Postea sequit̄ alta voce Pater m̄. **E**t signit
gaudū b̄e matris v̄ginis et discipulorū de re-
surrectione x̄i. **P**ost h̄c tantat sacerdos per oīa
secula seculorū. **E**t signit quod xp̄us resurgens
potēciam suam discipulis suis mirauit. **Q**uod
autē hostia frangit̄ in tres partes significat
q̄ passio x̄i profuit triplici populo. s. patribus
in h̄m̄bo. sanctis in mūdo. et angelis in celo.
Unde sequit̄ Cantus leticie qui replēt. **A**gnus
dei propter triplex gaudū predā triplas ppli.
Postea sumit sacerdos sacramētū in persona to-
tus ecclie. **I**n p̄mitiua ecclia om̄s fidelis singu-
lus diebus comunicabat̄ postea d̄mas diebus
tm̄. **E**x post statuit ecclia q̄ solus sacerdos su-
mat̄ in persona om̄i. **E**t pax dat̄ p̄lo. **P**ost
h̄c sequit̄ omnino quod significat grācia actiones

de tanto beneficio. Tunc vertit se sacerdos ad
 populum quod signat vltimam apparitionem qui ostendit
 faciem suam benedicens discipulos et coram ipso as-
 cendit in celum. Postea vertit se et dicit
 Orationes per quod significat quod christus ascendit
 in celum et orat pro nobis prorem suam. Vltimo
 vertit sacerdos faciem suam ad populum et dat bene-
 dictionem per quod significat vltimam adueto xpi
 qui ostendit faciem suam etiam cum benedictione.
 tum dicit. Venite benedicti patris mei percipite regnum

Hic Inapit Exposicio Sacri Canonis.

Ergo igitur Clementissime pater

Hic est notandum quod sacerdos dicit
 hanc orationem profunde et humiliter debet
 se inclinare. Ita namque humilis et profunda inclina-
 tio humiliter et signat quod christus humiliando se et exina-
 mendo se pro voluntate et humiliter ad patrem
 obtulit. Item notandum quod in hac oratione ad haec verba

Hec dona. Hec munera. Hec sancta:

sacrificia libata: sunt tres artes ad
 designandum triplicem et triadum. Tunc enim est
 a tribus. scilicet a patre. A iuda et a iudeis. De-
 tradit illum ex dono iudas pro munere iudei
 in sacrificium libatum quod vltimum non iudei libauerunt
 sed gentes qui libatum est vis regni ablatum
 et datum est genti facienti formam eius. Est enim
 sensus istius orationis secundum Innocentium. Offerimus
 tibi clementissime pater. **Hec dona.**

Comemorantes illam traditione qua de se fecit
ex dono Judas pro munere Iudei in sacrificium
liberati singuli tamen ad morte morte autem
vivas quia licet diversa fuerint opamina
tamen operatum.

N Primus que tibi offerimus etc. Ex
ponit sic In primis. i. principaliter que supple
dona munera et sacrificia. tibi. supple deo per
offerimus. i. sacrificia pro eadem tua. i. pro con-
gregacione omni fidelium tuorum sancta. i. firmata
et sanctificata qua. s. etiam pacifice supple ut
pax ab hereticis et schismaticis habeat custo-
dine supple a vicis et demonibus adunare supple
que differens est inter perfidos et paganos
et regere dignetur supple in profanos et aduersus
toto orbe terrarum supple diffusam fidei quod sac-
ramentis unitam una. i. pariter Cum famulo
tuo pro meo. N. et antistite meo. i. Episcopo meo Romano
dyocet et Regi meo supple conuocati vel Imperatore
Et omnibus orthodoxis. i. christianis qui sub vni-
uersa fide christiana venerant atque colunt
atque catholice. i. vniuersalis et apostolicę fidei. i. per
apostolos fundate et doctrinas verborum cultoribus. i.
veneratoribus.

M Emeto domine famulorum famu-
larumque tuarum et omni creatura.
Hic fit oracio vniuersa que non nimis longa fieri
debet Et hoc propter cordis distractionem et mentis
enagacionem fit breuis de se sacerdos expedire me

cogitationes perdant deuotione. **N**ota q
 dubiu est quo ordine debz fieri oratio **U**bi
 sciend qd ab aliquibus talis ordo sua qualis
 sumi seu serua in dectinacoe noue no scdm q
 eos sed scdm ordine sex casuu ita vt sacerdos
 sectando itam caritatem. **P**rimo a serpo taq
 a ro. i. nominatiuo orat. **O**rdo pro genituo
 i. pro genitoribz tam corporalibz q spualibz
 s. patribz et paternis. **T**eruo pro datuo. i.
 pro benefactoribus z elosnam sibi potugetibz
Ordo pro accusatiuo qz accusatiuus est casus
 inimicoru vt dicit **P**eshang **I**darro p imit
 z persecutoibus suis iux forma vry perfecti
 z arsti cui personam gerit tpe pro accusatio
 orat. **I**ux d. **A. vi.** **D**iligite inimicos vestros.
 orate pro psequentiibus vos **I**nimici em qtu
 ad ea que habent a deo. s. natura z gram sut
 diligendi licet no qtu ad culpam z defectu
 qua hnt ex seipis **Q**uinto pro vocatio. i. m
 delibus vocand ad fide ut deus m fideles ab
 erroze reuocet ad sui cultu et agnitioez ihu x
Vel pro vocatis. i. pro hys pro quibz aduocare
 et mde tenet si sit prelatus **S**exto pro abla
 tiuo. i. pro mortuis ablati de hac vita z de h
 lute **E**t hoc no debz fieri in ista oratione
 sed in sequenti. s. post corporis eleuacione **E**t
 laudabile z multum derens e qd seruet or
 personaru scdm merita z dignitates **P**ostq
 suipius z suozu patenti memoria habuit
Et non est necesse vt omi propa noia ponat

1
2

3

e

r

6

sed solum intentione et assensu gerat ad has p-
sonas pro quibus vult orare. **H**ic est notandum
quod ex illo dicitur **Et omni circustantia** et appa-
ret quod laudabile salubre et sanum est interesse mi-
sarium sollempnis eo quod sacrificium Eucharis-
ticum pro circustantibus specialiter offerat qui si
sunt dispositi aliquos effectus sacramenti conse-
quuntur. **E**t hoc si usque ad finem misse perse-
uerauerint. **U**nde statutum est in **Canone** quod
omnes fideles qui conveniunt in sollempnitatibus
ad eam remaneant et scripturas apostolorum et
evangelistarum audiant. **Q**uod vero non perse-
verauerint in oratione usque dum missa peragatur vel
inquietudines amoventes conveniunt oratione privari.
Ex istis nascitur dubium utrum liceat recedere
a missa ante finem. **R**espondetur. **I**ste qui obmittit au-
dientiam totam missam. **A**ut dimittit ex mala con-
suetudine. **A**ut ex tepiditate. **V**el ex torpore
inquietudine. **S**i primum mortaliter peccat et secundum
venialiter debet a coram suspendi maxime si ipse
statuto obmittit. **E**t ex hoc format talis res.
Nullus debet communione privari nisi propter
guilt culpam. **S**ed isti qui ex mala consuetudine
non stant ad missam finem sunt privandi coram
non igitur guilt et mortaliter peccant. **S**i ex te-
piditate vel torpore seu accidia recedit peccat
ad minus venialiter. **E**t secundum quod torpor et accidia
~~recedit peccat ad per se vel tepiditas ex cau-~~
sis introducat. **I**tem hoc minus vel minus peccat
peccat. **U**t si quis istum torpore ex longa

h. r. moros. autem

vigilia acquisiisset vel ex nimia repletione
 manus esset patrum q̄ ex labore & occupatione
 honesta. Si vero recedit ex necessitate tunc non
 patet qz necessitas non habet legem maxime si est
 rationalis alias ipse non est necessitas & sic a mis-
 sa ante fine potest recedere ut si habet expedire
 negotia ardua vel legitima q̄ alias quereant
 exequi non possent. **I**ta obmittit missa uno
 tempore patrum certe persone qd̄ alio tempore ef-
 fet sine peccato. Et si quis prophanus in die do-
 minico vel sollempni non audiret missam in
 sua prophania tunc hoc tñ posset facere peccat mor-
 taliter. Et si eet dies feruata in q̄ nate eet vi-
 laborae non peccat si missam nō audiret vlt̄
 nō totaliter audiret. **U**nde dicit decretum missa
 die dñico ab omnibus secularibus servabitur au-
 dñe preceptum. Et quicunqz scelus fecerit ab
 Ep̄o confundat. **G**loza .i. extorquet. Et statu-
 tum est in Auxeliane si consilio qz tñ ad
 celebrand̄ missam quereant dei populus
 non ante decedat q̄ misse sollempnitatis
 complat.

Missa libere est audienda multipli-
 ci de causa. **P**rima tñ qz circumstan-
 tibus & missam deuote audientes vna cu
 sacerdote sacrificium misse deo p̄a omnipotenti
 offerunt. **U**nde & sacerdos orat ī Canonem
 in persona ecclie & circumstantiam sic dicit
In primis q̄ tibi offerimus Et iterum. **E**t

omni circumstantiam qui tibi offerunt h' sacri-
ficiū laudis. **¶** Secunda cā quia sacrificiū Eu-
charistie pro circumstantibus z missam audi-
entibus specialit' offertur. **¶** Unde Innocentius
super illum locum Canonis ubi fit mōtia
vnuorū sic dicit. **Hic** evidenti' apparet q' sōi
z salubre sit missarū interesse sollempnis cū
sacrificiū missæ specialit' pro circumstantibus of-
ferat. **¶** Tercia cā quare missa libent' z audie-
da quia in missa pro ipis circumstantibus et
missam audientibus specialit' dicit' oratio
a sacerdote ad deum. Et vōū fit specialis cō-
mōratio cū sacerdos dicit. Memento dñe
famulorū famularūq; tuarū et omni circumsta-
ntiū quorū tibi fides cogita z nō deono.
¶ Quarta cā quia missam audiens deuote nō
existens sicut in peccō mortali corpus xpi
spiritualit' manducat. **¶** Unde bñs Augustinus.
Ut quid parās dente z ventre. Crede z man-
ducasti. D' ij. Ut quid rē. **¶** Quinta cā est quia
decedens in isto die pro cōmunicato reputat'
quo missam audiuit quia corpus e' quod sac-
dos in altari sumpsit sacramentalit' nē credi
sumpsisse spiritualit'. **¶** Sexta cā quia q' deuote
missam audiunt accipiunt influxū diuinū
grāe ex pñcia vtriusq; tā corporis q' sanguis
cristi et q'z maiorem influxū q' sacerdos
q' realit' z in veritate corpus xpi manducat.
¶ Septima cā est quia ex hoc q' quis deuote
missa audiuit peccā venialia sibi remittit'.

Unde general' confessio frequēs peccatoris confessio
 missae audiat orōnis dominice deuota plano
 elemosina aq̄ benedictio deuota aspersio h' sex
 remouent a nob' peccata venialia ¶ Octa causa
 qua nullū sacrificiū ita prodest ad augmentum
 gratiae ad diminutionē peccati et ad relaxationē
 culpe sicut sacrificiū missae quod sacerdos i p
 sona eāre et circumstantiū sacrificat ¶ Nona
 tā qua pro aed' q̄ quicq̄s hō ad naturā suā
 gmedeat vel bibent q̄ hoc plus sibi ad fami
 tatem prodeat et salutē in illa die q̄ missa
 audiatur q̄ si missam nō audierit ¶ Decima tā
 qua deuota et frequens missae audiat valet
 ad mitigationē peccati parentum amitorū et
 eorū pro quibus tenet orare si sunt i purgato
 rio ¶ Item nōnd' q̄ audientibus missam duo
 praeipue sunt natura ¶ Primum est fides Qui
 q̄ audiens missam fideliter credat qd' post cō
 secrationē in ara sub speciebus panis et vini
 verum corpus et verus sanguis xpi continetur
 Et fides sit ad hoc natura patet qz ista que
 ibi sunt omnino hūanā rationē transcendunt
Exemplum. Legit' de quodā qui h' sacramenti
 non credidit et hoc occulte in corde suo tenuit.
 contigit qd' duo viri religiosi ad hospitium suū
 puenerunt vane facto cum h' religiosi ad
 ecclesiam aduent' ad legend' missam fuerit et
 legerunt puer qui filius hospitis erat tū ipis
 ad ecclesiam cucurrit qui in missa vidit sacerdo
 tem hora eleuationis puerū eleuare et postea
 diuidē et aridum in amonitione gmedē puerū

valde timens domum curavit et se abscondit.
Postea super uernitibus istis religiosus puer qui
ritum et murem inuenit. Tandem diligenti scru-
mquisitione puerum inueniunt et sui latibuli
tam ab eo inquirunt. Et respondit puer. Timeo
illos uirgos qui puerum in altari commederunt me
forte etiam me commedat. Quo audito pater pueri
errorem quem de sacramento habuerat confessus
fuit et tandem firmius credidit referens deo gra-
tiam actionis quia cognouit hoc mirandum
scilicet fore propter suam misericordiam. **Ex^m**
Aliud. Simile huic legitur in legenda beati
Gregorii de quadam muliere que mala fide habuit
de sacramento corporis christi quare de fidei confirma-
tione ad petitiones beati Gregorii panis in altari
et sub forma cruce carnis apparuit. Unde de
eo canit etiam. Vere felicem presule uice fidei
doctorem quo petente panis christi forma ac-
cepit digiti ad firmendam plebis fidei uersus
in orientem raptum. **¶** Secunda quod debet
esse in audientibus missam et deuotio quia homi-
nes deuote astantes spiritualiter communi-
cant.
Exemplum tertium. Legitur quod quidam die cum qui-
dam sacerdos missam celebraret. Et quaedam
deuota matrona astante ipse sacerdos in gremio
duas partes hostie inuenit et etiam amisit. Pro-
pter inquisitionem sanctam et non inuenta alias duas par-
tes sumpsit. Et post missam ante altarem se prosternit
et amaram sumpsit fleuit. Tunc in matrona ad riu-
m accessit querens ab eo cur fleat et turbatus est.
Et respondit quod si die non posset. Dna vero die.

Dne mi ne totu stem nam tuam pte hostie
 qua amissis angelus domini in astatu z illi
 parte attulit z me tu ea grauit. **Exemplum.**
quatum de eodem. Legitur in Eomas epoz
 monasterien q temporibz Alfridi qui terna
 post stm Iudgeu. eatham illam rexit quida
 Wilhelmus hntissmo palacy Imperatoris Ca
 cellanus lapsus est in iudaysmu z qpluim
 ad eius suggestione in iudaysmu ut st lapsi
 Et illis temporibz maxi fuit altitatio inter
 xpianos z iudeos de Eukarystia z de fra tmitate
 Vide ipe Domi Alfridus vni mirre deuotionis
 z sanctitatis filie prefati Wilhelmi q fuit ex
 amozu pma eukarystia dedit ut in fide catho
 lica pmbneret. Quapp ipe wilhelmus dno
 Alfrido scripsit q ipa pncula pams qua filie
 sue dedisset tantum pasceret aiām sicut pascere
 posset corpus. z tam verum eet quod de tmita
 te predicaret sicut filia sua ex illa pncula pa
 ms posset absq cibo z potu p trienniu susten
 tari. anna res ipa puella p trienniu absq aliq
 cibo et potu vixit. Quapp plium xpiani q
 in iudaysmu fuerunt lapsi. z etia multi iudei
 ad fidem st quesi. Et Wilhelms p trienniu
 in perfidia pmanfit. Et tunc ad fide catholi
 ca e reuersus z tmitatem stam ee credidit. Et
 q pmau ipe tunc filia suam p manu arripit
 ipa in mometo qi in sompno deo aiām reddidit.

Qua oblacone tu deus in omibus
qs benedcam allapta Katam.

rationabilem q̄ facē digneris ut nob̄
corpus et sanguis dilāssimi domini
filij tui domini nr̄ ih̄u cr̄isti. **I**stud ex
ponit sic Quam oblatione .s. nr̄e seruitutis.
tu deus supple clementissime in omnibus sup̄
exns que sumo b̄ndictam .i. consentire asscriptam
et approbare rata .i. confirmare rationabile
et diuine r̄aioni et voluntati confirmare accep
tabilem q̄ .i. acceptabile sacrificiu facē dig
neus vt nob̄ supple ad nostram salute corp̄
et sanguis fiat supple p̄ans et vnu dilāssim
filij tui domini nr̄ ih̄u cr̄isti . **N**ota q̄ sacerdos
facit h̄ tres cruces sup̄ oblata et calicem
cum dicit benedictam asscripta rata Et pos
tea duas cum subiūgit Corpus et sanguis
Et dicit Innocentius q̄ ad designand̄ q̄nti
tem precij quo christus venditus ē sacerdos fa
cit h̄c tres cruces sup̄ oblata et calicē cū dicit
Benedictam **P**ro cuius l̄acione declarata est
faciend̄ q̄ in canone agit̄ m̄d̄ia eorū que
acta sunt in ebdomada palmarū et specialit̄
modus venditionis et emptioms christi
Vbi nō ferya q̄nta ante cenā in mane Judas
vnu de duodeci a dyabolo supplantatus
sacrilegiū p̄petrauit dum filiū dei solus xxx
argenteis vendidit phariseis in recompen
satione dampni quod inuenerat per effusio
em argenti Quare inquit non vendit hoc
argenti trecentis denariis et datum est paup̄ib̄
hoc autē dixit nō q̄ de argenti p̄mebat

ad eum sed quia fuit erat et loculos habens
 ea que mittebant portabat **Jo xii** Quilibet
 argenteus valebat decem denarios vsuales
 et ita dampnum viginti quod valebat denari-
 os trecentos triginta argenteis computauit.

Ad designand ergo huius precii quantitate quo
 christus venditus est sacerdos facit h tres
 aures super oblatam et calice Nam et triginta
 pariter et trecenta multiplicacione suscipiunt
 a ternario Postea vero ad designand vendi-
 tionem et emptionem duas aures imponit sin-
 gillatim unam super oblatam et aliam super calicem
 cum dicit **Et fiat nob corpus et sanguis et**

Qui pridie q̄ pateret accepit:
Paucem in sanctas ac venera-
biles manus tuas. In hys verbis de-
 notatur q̄ hoc sacramentum no in mundis
 manibus no vicariis sed consecratis reueret
 et venerabiliter debet contrahari. ¶ Post hec
 dicenda sunt aliq̄ de gestu sacerdotis ante
 eleuacionem corporis cristi. ¶ Primo sacer-
 dos inclinat se et reuerent adorat hostiam
 in signum q̄ filius dei inclinauit celos et de-
 scendit. ¶ Vel in signum q̄ christus exiisset in
 monte oliueti et orasset in terram se prosternit
 et inclinauit reuerentis q̄ xp̄us humiliavit se
 pro nob factus obediens usq̄ ad mortem.
 ¶ Erdo eleuat corpus cristi super se Et h̄
 fit pluribus de causis. ¶ Prima causa est ut
 ip̄e filius dei ia presens in sacramento exis

Quare corpus et eleuat

ab omnibus circumstantibus tñ dominus et
deus nost' adoretur et reueretur. ¶ **O**nda cā
vt omnes homines cogent sibi illud saluber-
rimum sacramentum proficere ad salute. ¶ **T**ercia
causa est ut ipse sacerdos reuocet populo ad
medoram x' eleuacione in cruce qñ pendebit
contemptibilis videntibus omnibus inimicis suis
qñ diceret sacerdos **V**idete deū et hominē qui
pro nob' pependit in ligno vt illi exhibeat
reuerentia qui pro nob' saturato ē et timentis
et opprobriis cuius figura pressit in hystē vno
Jo 3° **D**icit moyses et. ¶ **Q**uarta causa est
vt onda magna dei potentia qui de puro
pane potest facere corpus filii sui s. christi
paucorum verborū prolatione. **E**leuat ergo
sacerdos corpus quasi dicit. **O** pator hanc
quam vides hostiam prius fuit purus pa-
nis sed nō est corpus saluatoris quia qui
hanc facere potuit mutacione potest et re-
mutare de culpa in grām de gracia i glori-
am. ¶ **S**exta cā est quia hoc sacrificiū
superexaltatū est omnibus sacrificiis et obla-
tionibus vt scribit in **Rationali diuino**
¶ **S**eptima causa est. **I**deo sacerdos eleuat
corpus x' vel xpm in sacramento monstrans
eū omnibus ad designandū illam opprobriosa
eius ostensionem qñ pylatus eū ondit in
deus dicens **E**cce homo **E**t post pauca
Ecce rex vester. **Jo xiv^o** **S**acerdos ipse
eleuat xpm in sacramento et ondit eū ipso

ut illam opprobriofam onfione ad mētia
 reuocent 2 sic vi gratuita actiones refe-
 rant. **Unde** sicut perfidi crucifixoꝝ xpi
 flentes genua sua uenebant ad rium
 et dicebant **Aue rex iudeoꝝ.** **Sicut** on-
 nos ueraciter 2 cum reuerētia 2 hūilitate
 cordis debemo **Flecte** genua nra dūcēdo
 istam deuotam oꝝionem que hora eleuatio-
 nis dicitur osueuit. **Aue** uerū corpus xpisti
 natū de mat̃a uirgine m̃. **Vel** aliam oꝝionem
 q̃ homo sct̃i se sue deuotioni 2 desiderio
 satisfac̃. **Et** sicut ipi iudei taña uoce la-
 trabant ad onfionem xpi a pilato **Cruci-**
ge crucifige eum. **Sic** nos erōnt̃ tū deuoti-
 onis oꝝiones nras dūcē debemo **Et** ad deum
 ista hora eleuacionis tō intentiō clamate
Item sacerdos corpus x̃ morose rēth̃at
 2 super altare collocat ad designand̃ q̃ xps
 de auro depositus in tram fuit collocatus.
 2 in syndone munda inuolutus **¶** **Notand̃.**
 uero quod hora eleuacionis campana pulsa
 cuius multe s̃t cause **¶** **Pr̃** ut ueritas con-
 respondat figure qz in ueteri testamēto
 leuite tubis clangebant temp̃a sacrificij
Et quia istud sacrificiū int̃ omnia sacrificia
 2 summū et supremū idē temp̃a q̃ est
 tuba regis eterni p̃sonat tempore eleua-
 tionis istius sacrificij **¶** **Sec̃da** causa est ut
 eius sonitu populus p̃mōntus foret ad
 adorand̃ dominū p̃paratus **¶** **Tercia** ca-

Quare in eleuatio-
 ne pulsatur campana

est ut populus audito sonitu campanarum ad
ad orationem et deuotionem se pararet ac cont
dyabolum impedire mentem animetur.

Sicut enim exortatus bellarum audit tub
foriores et animosiores ad resistend hosti
bus reddunt. Sic nos debemus fieri fortes
in resistendo et uiliter agendo sustine dnm

¶ Quarta causa est ad uocand homines ad
diuinum officium et laudem dei **¶** Notand etiam
q hora eleuacionis candela accensa tenetur

¶ Primo ad signum leticie demonstrand

¶ Secundo ad designand hoc q filius dei exis
sub sacramento lux sit uera illuminas om
hominem ueritate in hunc mundum Jo. 1.

¶ Tertio hoc fit in signum huius q corda fide
lium circumstantium accendi debent deuotius
et inflammari feruentius.

**Et quotienscumq; feceritis in
mei memoriam facietis it**

Et exponit sic **Hec. 1.** hinc hostia qm facta
supple obtuleritis feceritis. i. offerueritis et
manducaueritis in mei memoriam facietis
. i. mortis et passionis x'i memoriam habebitis.

H uerba habent originaliter **Luce. xxii.** Et
stom. racione diuino. **H** clausula in corpore

expressi q sanguinis consecratione respicit

Et ita post depositum de profeta **h**at un
ultima memoriam nob' dñs deliquit quoad
modum si qd p'grit proficiens aliqd pignus

ei quem diligit dereliquit ut quocies illud
 inspexerit prius amittas debz mōrari qd
 pignus is si perfecte dilexerit absq; fletu
 z magno desiderio inquit aspice **I**do q; sal
 uator hoc sacmentū instituit qn̄ venerat
 hora eius vt transiret ex hoc mudo ad
 patrem vt visibilem sui mōra qm̄ daret
Quod mōrale si p̄fecte x̄m̄ diligis sine
 fletu vel magno desiderio seu susp̄sio off
 re non debz nec potes Nullū em̄ sacrifici
 um ita efficax est ad delend̄ p̄cā tā uiuo
 cū q; mortuorū sicut oblatio eucharistie in
 missa cū primāpalit̄ ibi adest qui peccata
 dmittit **I**dō bonū est et salubre vt q;
 libet in ordme sacerdotali q̄stituto studeat
 se ad hoc sacmentū percipiendū per vite
 sanctitate z deuotionē ita adaptatē vt vale
 at illud in remissione p̄ccorū suorū accipe
 melius namq; et tutius ē vt bonū quod
 quisq; sperat post mortē p̄ alios fieri tam
 in missis legend̄ q; in alijs p̄s opibus
 agat ip̄e per se dum uiuit **U**nde beatus
Gregorius in libro dyalogorū sic dicit **P**e
 sandum ē q; tuorū via sit vt bonū quod
 quisq; post mortē suam sperat agi per se dū
 uiuit agat **B**eatus quippe ē z resolutionē ^{post}
 corporis liberū exire ab h̄c vita q; post vi
 cula libertatem querē **D**ebem̄ itaq; p̄s
 stm̄ tota mēte q̄tempnē cotidā deo sacr
 flaa offerre cotidianas eius carnis z sanḡ

Nota

Nota bene

ms hostias immolare. Sed nate est cum her
agimus ut nosmetipsos in corde contritione
mactemus quonia qui passionis dante mis
teria celebramus debemus immolari quod agi.

Item in alio loco sic dicit. Si quis sac
dos parandi propositum non habet cotidie cele
brare debet ne deprivet sanctam trinitate max
ima laude et gloria quia maior gloria deo in
terris exhiberi non potest quam in missa offer
quo sacrificium laudis. scilicet ipse dei filius deo pro
offeratur. Et ne privet angelos leticia in
vobis gratia defunctos vema. In omnia enim
opera meritoria primatum tenet missa.

Quid et memores dñe nos lex
Qui tui etc. Et dividit ista pars in tres
particulas. In prima ostenduntur tria per her
consecrata commemoranda. In secunda oblatio istor
consecratorum in figura commemoratur. Et petitur
quod illa oblatio domino volui benigne in
spem et acceptetur. In 3ª petitur huius sacrificii
effectus qui est divine gratie infusio. Orda ibi
Supra que propicio. Tercia ibi Empli
tes te rogamus. Omnia est her. Ex quo ob
latio huius sacrificii debet fieri in filii tui
memoriam et eius mortis et passionis. Nos
sacerdotes servi tui et tota ecclesia tua sanctam
commemorantes tam eius sanctam passionem quam
ab inferis resurrectionem et gloriosam ascensio
nem offerimus de tuis donis gratias tibi
ibi hostiam puram et purificantem hostiam

sanctam .i. sanctificantem hostia immaculata
 & immune ab omni macula peccati. panis scilicet
 vite eterne super datorem. & calice salutis
 petue super quo gurgimus gloria. Hec tria
 commemoranda ponit nobis etiam. scilicet tam beata
 passionem merito ab inferis resurrectionem &
 in celos gloriosam ascensionem. Quorum pro-
 pter. scilicet passio vincit tunc. Secundum .i.
 resurrectio corroborat fidem. Tertium .i. as-
 censionem letificat spem. Quid enim in nobis.
 magis caritatem accendit quam quod pro filio
 suo non peperit pro deo sed pro omnibus
 nobis tradidit illum. Custus enim factus est
 pro nobis obediens usque ad mortem. Quid ma-
 gis in nobis fidem confirmat quam quod christus re-
 surrexit a mortuis quoniam quidem per hanc
 mortem et per hominem resurrectionem mortuorum.
 Sicut enim in Adam omnes moriuntur ita et
 in christo omnes vivificabuntur. Quid enim in no-
 bis magis amplificat spem quam quod christus as-
 cendens in altam captivam duxit captivita-
 tem dedit dona hominibus ut ubi ipse est il-
 lic sit et minister eius. Hec Innocentius
 hic est notandum secundum Wilhelmum quod sacerdos
 hec tria de quibus superadmodum est commemorandum
 Et primo dicitur passionis manus in modum
 crucis ad utrumque altaris cornu extendit. ha-
 bitu corporis manuum xpi extensionem spiritus
 in cruce. nichilominus per hanc insinuat quod
 christus pro iudeis & gentibus passus est qui
 in utroque cornu altaris designati sunt.

^{orac}
Et quia christus proherus factus e in agonia
ideo agonomam illa habitu oculocu & fatui de
monstrat dicens Ueruo & ab inferis resurrexi
ms illas manus ut prius ad se reduens
cas paru erigit Et in signu illius q xp̄us
inuentus leo resurrexit a mortuis itez dies
Et et in celos gloriose ascensionis eius erig
equalit vsq ad humeros in signu q cristus
elevatione manibus fereba in celu Est vnam
notand q ad prolacione istoru verboru ho
tiam puzam hostia fram fuit h̄ quz arues
Et dicit Innocentius q vna agent m̄vra
dnce passionis stati acerbiorē pena illius
passionis amovet & colens quz crucibus q̄
q vln̄a cr̄sti xpo in sua passione inflata q
sunt vinctis p̄te foraminatim quibz reser̄t
illa immaculā columba fructuose indifians
Est v̄m m̄t̄ p̄dca aruas signacula quz v̄
veru dila filii dei videlicet duoru vln̄erum
in manibz duoru in pedibz & v̄m in late co
templata m̄vra Tres arues cōt̄ fiant sup
oblata & calice qm̄ in tribus verb̄ v̄n̄is p̄t̄
intelligi. Nūq̄ v̄m in aruas signaculo panis
separa a calice n̄ cum distincte & separatim
nominatur in Canone Et virgo quia ibi di
tincte nomina hostia corporis & tū dia pa
rem st̄m q̄ d̄uisim aruce obla signa & filii
calice quia sub̄ Et calice igit̄ v̄na d̄uisim
signa Veneranda est q̄ erecta pars aruas sup̄
panis solummodo transversa vsq ad calice debz
protendi qm̄ erecta pars aruas corpus suscip̄

tam uersa uero brachia extendit. Et hic oritur
 questio secundum Innocentium non pretermittenda scilicet
 quare super eucharistiam plenissime consecratam
 adhuc benedictionis signum imprimi. Vidit autem
 tor huius libri in hec uerba. Dicit salua fide
 sine preiudicio quod sentio In canone siquidem
Aliud uerba Aliud signa pretendunt. Verba autem
 specialiter pertinet ad eucharistiam consecrandam
 signa uero specialiter spectant ad historiam passi-
 onis dominice recolendam. Nam uerbis utimur
 ad consecrandum panem et uinum in corpus et sanguinem
 et signis uero utimur ad recolendum ea que per eb-
 domadam proxima ante festum pasche sunt acta
 et gesta. Quia itaque que signa non referuntur
 ad consecrationem sed ad historiam recolendam dominice
 passionis. Nam quantum ad ordinem eucharistie conse-
 crande totum illud Qui pridie quam pateret. In fine
 canonis subici debuisset quoniam in eo consecratio con-
 sumitur. Et quoniam impedisset ordinem historie
 recolende quia quod gestum fuit in medio reco-
 leret in fine. Prouidit Canonis ordinator ut
 ordinem seruaret historie que contra uerba consecra-
 tionis in medio collocauit et que sequuntur intel-
 ligantur precedere maxime ea que uidentur respicere
 consecrationem secundum illam figuram que sepe fit
 ut que narrationi succedit intellectu precedunt
 uel potius ut tam habet que historie finis ordo
 seruetur.

Super que pio ac sereno uultu
 respice digneris et acceptum habe

Omnis est ista. **D**eus pi clemetissime peti.
dignetur respice propicius planda facere sup
het dona z data. s. corpus z sanguine xpi.
filii tui habendo va gta z accepta sunt gnta
z accepta habe dignatus es munera iusti abel
z sacrificiu sancti abrahe patriarche z melchise
dech summi tui sacerdotis. Nos igit assistentes
ad offerend si rae diuidim. Nos prius i sac
ficiu offerim. **D**e demde sicut munus Abel
sicut sacrificiu abrahe. Sicut hostia melch
zedech. vota nra acceptabit. **H**ic quere qre
isti tres patres veteris testamti nominant.
p veteris. **V**nde q idv qz sacrificia vniu accep
tura erant z vniu sacrificia spuale veteris
z sacrificiu nrm presfigurauerunt z figuram
passionis x' z eius sanctissime rene valde ppe
reprentabant. **Q**uid em p munus Abel offent
de primogenitis gregis nisi xpus exprimitur
primogenito in multis fratribz qui obtulit se
ipm agnau imaculatu deo patri. **V**nde i Apo.
Iste agnus qui occisus e ab origine mundi. **E**t
sicut Abel inuidiose interfusus est a fratre suo.
Sic xpus ihus maliciose z ex inuidia a fratre
suo occisus est z crucatus. **Q**uod p sacrificiu ab
he vniu z dilon filiu suu offerent n passio
domi figurat z ymola filii a patre pro nobis.
De quo Apo. **P**ropro filio suo no peperit.
deus. **S**icut ergo Abraham obeduit deo
ymolando filium suum. **S**ic xpus factus est

obediens patri suo usque ad mortem et in manibus.
 prius tradidit spiritum. **Oblatio** vero melchisedech tam
 proprie sacrificium novum demonstravit quod
 inde predictum est. Tu es sacerdos in eternum
 secundum ordinem melchisedech. Cui pro omnia filius
 dei assimilatus est et manet sacerdos in perpetuum.
 Sicut enim melchisedech panem et vinum obtulit
 ut legitur in **Genesi xiii.** Sic Christus sub specie panis
 et vini pro nobis offert deo patri. ipsum nobis pa-
 asians. Cuius Abel ratione innocentiae dicitur
 Abrahamae ratione obedientiae melchisedech ratione
 clementiae et sanctitatis eximiae melchisedech
 interpretatur rex iustitiae qui fuit rex Babiloniae
 et pacis et figurabat Christum. De quo psalmista
 dicit in diebus eius iustitia et habundantia
 pacis. **Hic est notandum** etiam quod sacerdos illas
 et alias orationes sequentes orat extendens ma-
 nibus et brachys super mensam altaris. Sa-
 cerdos manus extendit quia Christus super a-
 ram crucis manus extendit. **In illud pro-**
phete Expandi manus meas ad populum non
 credente. Et orat sacerdos omnes manibus
 alius duobus digitis scilicet indice pollice in utraque
 manu quinctis nec de cetero eas disiungit.
 excepto quando sit signum vel hostiam tangit.
 usque ad ablucionem calicis. **Quare sacerdos**
hoc facit **Rationale** ponit multas causas.
Prima est hoc fit propter reverentiam corporis
 et sanguinis christi seu sacramenti ne digitus ali-
 quid aliud tangant nisi hostiam aut locum.

Hic non rationibus propter
 elevationem duo digitus
 pollice et indice signum
 separant nisi quod sacerdos
 facit signum crucis et hoc
 tunc tangit.

conuentione
Orda qua sicut in tali digitoru digitoru ma
ior quigi minoru z primus scto Sic p pol
licem deus pater et per indice deus filius intel
liguntur qui filius voluntati dei patris quicquid
obediuit deo patri usque ad mortem. Tercia in
e qua digiti qui corpus x' tetigerunt quun
gunt ad ostendend q fideles illud fide z deu
tione tangentes debent ee quicquid fide z caritate
Et sicut digiti isti qn cu eis signu crucis
debz fieri vel hostia tanq separantur. Sic
fidelium orationes in h' cu expedit separa
qui quiper contemplantione ad spiritualia
elevantur z qnz pro mundanis necessitatibus te
poralia ministrantur z ministrant. Quarta in
est qz quicquid digitoru indicat q mens z
corpus sacerdotis corporu z sanguini xpi
inseparabiliter debent ee quicquid. Quinta in
est Digiti stringuntur ut si aliq parua
hostie digitus adheferat ut ro tua obsue

Supplices te rogam' omnipotens deus iube hec perferri.

Hic est notand q sacerdos dicens hanc
oracionem humiliat se inclinans ante altare.
ut corpore ostendat foris quod per humilitate
geat intus. Et scdm Innocentium illa ichi
natio repntat humilacione x' in sua o
ratione imminente sua passione i monte
oliuaru quia scdm euangelistas dom
pno ducto exiit in montem oliuaru tris

iordane ubi erat ortus in que introiuit ipse
 et discipuli eius. Et dixit discipulis suis.
Sedete hinc donec vadam illuc et orem. Et
 assumpto petro et duobus filiis zebedi repositis
 contristatus et tristis est. Et progressus pu-
 fillum positis genibus prostravit in facie sua
 orans et dicens. Pater mi si possibile est
 transiit a me calix iste. Verumptamen non
 fiat ego volo sed sicut tu vis. Et venit ad
 discipulos et invenit eos dormientes. Sed
 et fides et tertio abiit et oravit eundem sermonem.
 Et factus in agonia prolixius oravit. Et factus
 est sudor eius tamquam gutte sanguinis de-
 turrentis in terram. Tunc venit ad discipu-
 los suos et dicit eis. Surgite namque. Ecce enim
 appropinquat qui me tradet. Adhuc ro-
 loquere. Ecce iudas unus de duodecim venit cum
 turba multa. Qui autem tradidit eum dedit eis
 signum dicens. Cuiuscumque osculatus fuero ipse
 est tenete eum. Et accedens ad ipsum osculatus
 est eum. Per hoc ergo quod orat sacerdos incli-
 natus respicit illa inclina christi quam prostravit in
 facie suam positis genibus orans et dicens.
 Pater si possibile est etc. Sic quod sacerdos
 sub istis verbis. Et quoties ex hac altaris
participatio. Osculatur altare et respicit oscu-
 lum iude traditoris. // Non vna secundum consuetu-
 dine aliquorum. Cum sacerdos orat illa orat.
 Simplices te rogamus omnipotens deus etc. Stat
 inclinatus cancellatis manibus ante petrus.

ad designandū q̄ ordōnis humilitas que per
inclinationē designat tunc exaudiri digna
et nō alias si ex fide pectoris et mentis p̄
dilationē operantem procedit que operatio
per manus intelligit̄. Et quia op̄a aliq̄ sunt
vite contemplatiue Aliq̄ actiue que eodem
mō cancellate se habent sicut fms̄t̄ ad dex
tera. Omnia em̄ op̄a vite actiue sup̄posita
inferiora sunt ad op̄a vite contemplatiue. Et
op̄a vite contemplatiue sup̄posita sunt et alio
ra. Nam illa op̄a s̄ vite actiue consumant et
perficiunt. Ita in op̄a manuum cancellatā
fms̄t̄ sup̄poni dexte. Rursus orat sacerdos
cancellatis manibus ante pectus q̄ in ip̄o s̄
dicat. **O**bscuro te simplices per aruit et
passionem tuam qua sustinuisti in aruit ex
pansis manibus. Cancellatio em̄ manuum
figurat xpi crucifixionē. **Hec Rationale.**
Et postea s̄dm̄ Innocentiu. Sacerdos facit
tres aruit. vna distinte super oblatam.
altera super calicē tertia s̄p̄m̄ signando in
facie forsan propt̄ sudorem corporis aruit
imprimens super corpus et propt̄ guttas
sanguinis imprimens aruit s̄p̄ sanguinem.
Et quia proaudit in faciem suam signo ar
uit se signat in faciem vel per alias duas
aruit quas facit super corpus et sanguis
designat̄ vincula et flagella vincula quibus
ligatū est corpus flagella quibus allusus est.

sanguis Nam de vinculis legitur vincisti co-
 prehendit ihm et ligauerunt eu De fla-
 gellis legitur Apprehendit pylato ihm et
 flagellauit eum cum luore sanati sumus.
 Per terna vero cruce[m] qua sacerdos facit si-
 bi in facie resolu[n]t id quod expruebant in facie
 eius et alphas in faciem eius dabant et ve-
 labant faciem eius dicentes **Propheta** no-
 bis quis est qui te percussit? **H omnia. Imore?**
Sacerdotes cruce[m] in facie format iudeis quod
 dem scandalu[m] gentibus autem stulticia[m] virtu-
 tem autem de his qui salui sunt gentibus
 et iudeis **In** signo namque cruce[m] tota fides co-
 prehendit **Et** ideo virtus diuina non merito
 munera sunt clariuit auda monacho visum
 e illi qui cum dyabolo debet pugnare cumque
 signo cruce[m] se signasset et munitur tabes-
 cens dyabolus dicebat **No** pauere signum
 si contemnit ita magnu[m] misteriu[m] monachus
 ait **Quid** est virgo et quale misteriu[m] quod
 in tui formidare comprobatur et qui virtus
 talis est **Vndit** demo **In** formatione cruce[m]
 tota fides continetur que est in corde creditur
 facta et forma ipse sic induit celesti ar-
 matare ut omni inua[m] virtute exornat qui
 puluere. **No** tamen verba textus **In** h[uius] per-
 ferri et dicit **Imore** quod tante profun-
 ditatis sunt hec verba quod intellectus
 humanus ea vix sufficiat penetrare Na

et beatus **Gregorius** tanti sacramenti dignus interpretis quodam loco de illis tanquam de re ineffabili penne ineffabiliter loquens sic dicit Quis fidelium dubium habere possit ut ipsa immolationis hora ad sacerdotis vocem celos aperiri et ipse ihu misterio angelorum choros adesse summa visibilium et invisibilium fuerit. **H. Gregorius** Et qui concludit per xpm dnm nrm tue no concludit. Amen. quia firmus credit quod ab angelis circumstantibus eundem dnm.

Oratio **Evocato etiam dñe famulos
famularumque tuarum. n. qui
nos precellerunt cum ligno fidei.**

Oratio **Omnia** est ista **Omnia** deus nos etiam roga et petim te supplicat ut miserando recorderis famulorum et famularum tuarum fidelium qui cum signo crucis et fidei obierunt in sompno pacis ut ipsis locum refrigerii lucis et pacis perpetue largiaris Per eundem xpm dnm nrm **Innocentius** dicit **Orat** pia mater etiam non solum pro vivis veritatem et pro defunctis ut vos deo patri facere oblationis intercessione amendet. certum firmo credat quod iste sanguis preciosus qui pro multis effusus est in remissione peccatorum non solum ad salutem viventium veritatem ad ablutionem et salutem valeat defunctorum. **Idem** consilium **Babilionense** statuit ut in omnibus

missarum sollempnis loco debito defunctorum
 memoria habeatur. **In** i^o b^o Augustini No-
 sunt pretermittende supplicationes pro spiri-
 tibus mortuorum quia aliqui defuncti amici pa-
 rentes & cognati qui supplicationes p^r eis
 effundant. una et pia mat^r & tota ecclia o-
 nes defunctos sub generali oratione sus-
 cipit tantisq; nominibus eis exhibet orati-
 onem. Non em pretermittenda est dies i^o q^o
 quilibet catholicus non habeat specialem orati-
 onem defunctorum quia si defuncti i^o purga-
 torio sunt ibi st^r tqm baptizati qui in nullo si-
 b^o p^rit suffragari sed solum ipis subue-
 ni^r potest per fideles viuos qui adhuc st^r
 in statu merendi. Post huc vitam n^o mereri
 nec demereri possumus sed solu recipimus
 p^rmiu pro meritis & suppliciu pro demeritis.
Si vero aie defunctoru st^r in celis oro a nob^r
 pro eis effusa in p^rmiu n^o reuert^r. **Et** si st^r
 in purgatorio adhuc subuenit oranti quia
 opus p^ritans exerceat. **Dicunt** em doctores
 q^o qui pro amico defuncto vnu psal^m vl^o p^r
 nos^r legerit plus v^o consol^r q^o si in hac
 vita dum viueret mille marcas eidem co-
 tulisset. **Qui** em pro defuncto orat multum
 apud deu meretur vix illud. **Qui** pro alio oat
 semp^r liberat. **Hic** sciend^r q^o sacerdos in hoc
 loco quoru maluerat debz age m^ora specia-
 lem. **Primo** debet orare & habe^r memoria
 patris et matris si defuncti sunt. **Postea** p^r

¶ Nota

congnatis et fratribus ac sororibus Postea
memoracione illius a quo beneficiu accepit
ecclesiasticu si habet Et pro omnibus benefactoribus
pro quibus specialit' orae tenet si obierunt.
Post hoc pro omnibus sibi commissis Et primo
viroz postea mulieru memoracione habeat n
tame nota eozu recitent' oratione s' in corde me
morialit' z cordeteng zenuat Prohibitu est
ne alicui **em** in collas nomineteng z oratione meo
fiat qui pro se vel suis missam compari ne
ex hoc presumptio auaricie sacerdotem pol
luat Similit' et in canone cauend' est ne
mencio illoz pro quibus orare vult cum mudo
vel legedo fiat ne forte sacerdotis vox eoz
sibi ipse astanciu auces tangat z sciam ipius
mteacione frangat Et vroz memoriam habeat
in corde expedite no nimis prohibe n' nimis
teleat ne circumstantes tedium parant
Orquit' in textu Qui nos precesserunt in
signo fidei Per signu fidei intelligit' carat
baptismalis qui aie in baptismo impmit
per que fideles ab infidelibus discernit Et
no delet per signu fidei fides intelligi q
in futuro seculo z in alia vita cessabit fides
z spes que habet' fidei in pnti vita succedit
visio in futura vita et spei succedit res spe
rata Orquit' et dormiunt in sompno pa
tis .i. credunt' obisse in pace q'ne z pectoris
mortui sine pao mortali **N**on d' q' quoz

suffragia animarum defunctorum in purgatorio
 ut a penis et patris soluantur et tunc in hys v.
missa pres dona reliqua quatuor ista.

Absoluit animas quas purgans detinet ignis.
Ita exponit. Vmto etia dne pr clementissime
famulorum famularum q tuarum qui nos pre
cesserunt tum signo fidei .i. tu caritate bap
tismali et dormiunt .i. obierunt in seipno pat
.i. confite et pectoris hys sup ia mcoratis.
et omnibus sup fidelibus in cristo quiescenti
bus locu refrigerii .i. requies lucis sup etire
et pacis .i. tranquillitatis ut indulgas .i. mi
sericorditer concedas de patm p vud x^m dnm.

Nobis quoz patoribus famulis
 tus it. Hic secundario ora^r p viuis
 Et secundario fit omnia scorum Oia Omne
 deus qui no es estimator meriti sed largitor
 venie digneris nos associare sanctis tuis et
 aliqua partem beatitudinis tu istis sanctis tuis
 Iha. Stephano it Et omnibus sanctis tuis dig
 neris nob patoribus de ma tua sperantibus.
 donare p x^m dnm nrm Per que h dne
 semp bona creas sanctificas viuificas bndict
 et pras nob p ipm et cum ipso et in ipso Est
 tibi deo pz omnipotenti in vntate sps sancti
 omnis honor et gloria. Per oia stla seculoz
 dne. Sequit. Ine quozu nos conseruau non
 estimator meriti sed it Vbi notm clemencia
 ai q sacerdos dicit hant parte et sonetate.

cum sanctis non petimus q̄i confisi de nostro
meritis qz tu non estimas merita nra nec
remunerat scdm ista sed es largitor venie
et m̄e **Dicit** largitor venie **Tanta** e vni
habudancia d̄ne m̄e vt vni nō possit q̄i
cunq; malicia **Senti** ergo om̄s q̄ confidit
in ro potius q̄i in p̄o merito qm nō est in
pluribus sed in hys solis beneplacitu dei est
Nō ista pars **Nob** quoz p̄toribus profert
in eleuatione vocis z tonsione p̄toris Per
quod rep̄ntat̄ confessio et contritio latius in
p̄o passionis articulo inuēpat̄ alt̄m z dicit
Nos quidem diḡ factis recipim̄. **Nō** vō nichil
mali gessit **Et** dicebat ad ih̄m memento
m̄i d̄ne dū veneris in regnu tuū **Vel** p̄
exaltatione vocis z passionē p̄toris exp̄i
mit̄ illud quod tentuzo z q̄ erant tū illo vi
sis hys que fiebat̄ t̄muerūt valde dicit̄
Verē filius dei erat iste **Et** om̄s turba vox
qui simul aderat ad sp̄aculū istud pauent̄
p̄torā sua reutebant̄ **Luc. xxiii. p. x. d. n.**
Subiūgi. **Cras** **Sanctificas** **Quifitas** **En**
dias. **Cras** q̄tū ad s̄bam pars z vni que
fuerūt ibi. **Sanctificas** querendo i carnem
z sanguinem **Quifitas** restaurando nob vi
tam sp̄rituale **Endias** multiplicando per
het nobis dona gr̄e **Et** p̄as nob q̄tū ad
vsum sp̄ualis tibi z potus **Vel** sic. **Sancti**
ficat̄ i. gram z v̄tutem das hys reb̄s

ut digne percipiens ab eis sanctificetur. Quis
quas .i. vitam confers ut ho ca percipens
 quas moriens virtutibus uiuificet. Benedic
 i istis rebus benedictione largiaris ut q dig
 ne sumit a te in celesti pna benedicet iuxta
 id Venite bndicti patris mei Ibi in prolataoe
 illorum triu verboru Sanctificas Quis
et formant tres aures. Et d' Innocentio
 q iste tres aures que fuit sup calice coop
 tum fuit ad recolendam crucifixeone xpi
 hora tercia esse sciam lingua iudeorum
 ter clamaui. Crucifige crucifige crucifige
eu Et hora sexta manibus gentiliu. Et h
nona Complectie cu in cruce iclmato capi
 te tradidit spm. Quia ergo crucifixeio xpi
 facta est z osuina per spatu triu horarum
 ut don est idemco sunt tres aures. Poste
 a sacerdos discooperit calice deponedo cor
 porale tu dicit. Et patris nob. Sequit per
ipm tp per mediatore. Cum ipso tp cu ip
li In ipso tp cosubstantiali. In patre quippe
 notatur auctoritas. In filio equalitas. In sp
itu scd coitas. Auctoritas in pre pp pn
Equalitas in filio propt mediu. Coitas i
spu santo propt confortu. No e ista vba
 textus. Omne honor et gloria q omne
 honor exhibet a creaturis. pr z spu scd
 per filium que per mundum creauit z hor
 nem lapsum reparauit z tu ipso filio q hor

debet filio qui debet patri et spiritui sancto. Et in
filio quia pater honorificat in filio eo quod qui
honorificat filium honorificat et patrem qui mi-
sit illum. Et quia per misterium redemptionis
gratia humana totius trinitatis maiestas gra-
tiosius apparuit idcirco tres cruce in hostia
sunt super calicem mundi. Et postquam cum dicit
Est tibi deo patri omnipotenti et ex calicem
vel et calicem sunt due cruce. Innocentius
dicit quod iste tres cruce facte super calicem de-
signant crucifixione christi manibus gentium
per intervallum trium horarum factam cum mili-
tes crucifixerunt ipsum. Vel secundum unum Inno-
centium subtilius et profundius. Tres cru-
ces iste designant tres cruciatus quos christus
in cruce sustinuit videlicet passionem pro
passione et compassionem. Passione in cor-
pore pro passionem in mente. Compassione
in corde. De passione corporis ait per prophetam
O vos omnes qui trisitis per viam et
David Forerunt manus meas et pedes me-
os et De passione mentis dicit dominus apud
Cristus est anima mea usque ad morte Expi-
em ihesus paucis et tunc et mestus est Ex com-
passione cordis pro crucifixionibus oravit dicens
Pater ignosce illi quod nesciunt quod faciunt
Duo vero cruce que a latere sunt designant
duo testamenta que de latere domini proflexerunt

videl; aq̄ regniationis ⁊ sanguis redēptionis
 uir̄ testimoniu ihois dicentis **U**ng militu
 lancea latus eius aperuit ⁊ gtmuo exiuit
 sanguis et aq̄. Et aliqui in fine istoꝝ sig
 noꝝ tangunt calicem tū hostia p̄ quod
 passio lateris x̄i tū lancea militis desigt̄
 Remoto et deposito corporal̄ de calice sigt̄
 q̄ velu templi scissum est a summo usq̄
 deorsum Postea alte facit oram̄ d̄ **P**er oia
 secula seculorū Et m̄det ppl̄us **D**ne Et sp̄m
 Innocentiū designat quod xp̄us maḡi voce
 clamando emisit sp̄m Et scdm̄ alios ut on
 da q̄ hic est finis Canonis Et q̄ ih̄us al
 ta voce clamabat **P**̄ in manus tuas om̄e
 do sp̄m meū Sacerdos prefacione ⁊ d̄m̄tam
 oram̄ pronūciat alta voce

Oremus **P**receptis salutaribus
 moniti Et diuina instituaone
 formati autem dicere. In ista par
 te agit de consecratorum diḡi perceptione
 Et habet oro dominica prefacione l̄ lacem
 Oratio dicit **O**remus Sacerdos instigat
 populum ad orand̄ d̄ **O**remus ut sic adiu
 uante d̄no a morte p̄torum resurgamus ⁊ in
 eandem iterū nō cadamus q̄ xp̄us resurgens
 ex mortuis iam nō morit̄ r̄. Subiungit̄
Preceptis ne sacerdos vna cū ppl̄o q̄ aucto
 ritate sua presumptiue errare vid̄ ⁊ p̄tere
 p̄mittit **P**receptis salutaribus moniti **C**ū.

em discipuli rogassent dnm ^{dicat} Dne dote nos
orare. Dom^{us} aperuit os suum et **P**ater noster
Pater noster etc. Et pluzima salutis meyma
intra orone dabat prout habe² **q^o vi^o** Vos
ign² monti estis salutaribus preceptis et
formati diuina institutioe .i. formati ex diuina
instituzione quid quare et qualiter orare de
beatis ex hoc tunc audemus .i. audat dice
poterimus **P^{ater} noster** etc. Et tu sacerdos dicit
P omnia secula seculorum leuat calice mo
dicum de altari. Et postea cum dicit **Precep
tis salutaribus monti** Depomit simul hos
tiam et calice Altare em vt dicunt doctores
significat cruce z depositio hostie z talias
significat q^o ioseph ab aromathia z mycho
remus venerant z impetrauerunt cor
pus ihu a pylato z leuaerunt de cruce po
nentes in sepulchru. Et q^o illi aduoluerunt
lapidem ad ostium monumeti sacerdos sup
os talias corporale reuoluit.

Pater noster. **Sanctus Gregorius** pp.
Dominicam oronem super hostiam in al
tari detantandam sensuit orans assens
inogruu esse ut sup eucharistiam diceret
oro qua stolastus composuerat z i^a omitte
ret qua dñs nre dictauerat z apli dice co
sueuerunt. **N**onid q^o ista oro excellit ois
alias oras multis de causis .s. auctoritate
doctoris breuitate sermone sufficienna
peticionis z fecunditate misteriorum. Aucto

yitate doctoris qz fuit & saluatoris produc-
 ta & prolata os enim dñi locutu^m **B**revitate
 sermone qz facili^r d^r et profert^r **S**ufficien-
 tia petitioms qm in hys septē petitiombus
 orat^r pro bonis adipiscendis pro mal^{is} amo-
 uendis pro bonis spūalibz t^{em}p^{or}alibz & t^{er}mⁱⁿo
 pro malis pñtibz p^{re}teritis & futuris **E**tia
 petunt^r in pñia cum d^r **A**duemat^r r^{eg}nū
 tuū **S**pūritualia petunt^r in m^{er}itu **T**emp-
 alia in sustentaculū **P**reterita mala s^ut d^eleda
 pñcia vitanda futura p^{re}uenda **S**ecunditate
 misteriorū qm imensa & vlt^{er} g^{er}met sac^{ra}menta
Sat em dñi⁹ quid vehmo sed vlt^{er} nos ora-
 re **P**ro pro exercitenda deuotōe qz qd^o flato
 carboni hoc facit promua^o deuotōni **S**edō
 pro aliorum instructione vt cor^{ti}na cor^{ti}na
 trahat & qui audit dicat veni **T**ercio p^{er} h^u-
 gue obsequio vt qui lingua p^{er}itāmo lingua
 satisfaciam⁹ **E**o pro rei petende postulatione &
 qm^oratōe obtmenda qz facilius obtmē^r qd^o
 instancius postula^r **V**nde petite et accipietis
 pro rei impetrata custodia qz quod sepius re-
 quirit^r diligencius custodi^r **V**nde teme quod
 habes ne alius accipiat coronā tuā **S**equit^r
Qui es in celis **I**n hoc captat orans leuiole-
 tiam allegando dei sufficienciā qz ip^se est in
 celis vbi est sufficiencia & omⁿi bonorū habun-
 dancia **V**el qui es in celis **I**n sanctis p^{er} gram^o
In beatis per gloriam **I**n hoc qz d^r qui es in celis

docem^r celestia sperare et illic spem nostram
eugamus ubi prem habemus Sanctificatio no
men tuu .i. nome tuu san habeamus z ab omi
bus glorific^r et hoc ptinet ad gloria dei a
deo aute sunt desideranda tua q ptinet ad te
Prima est ut puenias ad vitam etna Et h
petis cum dicas Adueniat regnu tuu Ordaz
vt facias voluntate dei z iuste viuas Et hoc
petis cu dicas Fiat voluntas tua Cui vt ha
beas nacta ad vitam Et hoc petis cu dicas
Panem nrum cotidianu Et de hys d^r q vi p
nu quente regnu dei quo ad primu Et iusti
ciam eius quo ad scdm Et hec omnia aduert^r
vob^s quo ad tnu Sanctific^r nome tuu In mo
torde p amore In ore p reuerentia In op^e p effi
cacia Exquit^r Adueniat regnum tuum .i. in
ta bta ad nos veniat Et merito d^r Adueniat
regnu tuu qz no possum^s ad ru veni^r z ad glo
riam ipius n prius ipe deus veniat ad nos p
gram Et qz bonu glorie da^r pro bono igne ido
subaudi Fiat voluntas tua .i. voluntas nr arbi
trij sovet^r z confirm^r per gram tua tue volu
tati .i. da nob gram vt tua voluntate faciam^s
p gram em dei fit voluntas dei in nob z a nob
Sicut in celo et in terra .i. sicut a bto fit volu
tas tua sic ena a nob homibus fiat hic in tra
.i. sicut a bto fit voluntas dei ita fiat ab ho
ibus voluntas dei Hec peticio Fiat voluntas
tua e mltu efficax qz p hnc petitione ho subd^r

se totalit^r voluntati diuine Orquit^r Panem
nr̄m cotidianu da nob^r hodie. i. vite nr̄a
 quo ad victu z amictu nob^r cotidie tribuere
 digneris. Vel sit Panem nr̄m. i. Eucharistiam
 pro nob^r oblatam Cotidianu. i. q^d cotidie offer^r
 pro nob^r Da nob^r sp̄nali p̄ticipacione hodie
 i. in via p̄ntis vite Et dimitte nob^r debita
nr̄a sicut et nos dmittim⁹ debitorib⁹ nr̄is.
Dimitte. i. relaxa nob^r debita nr̄a i. peccata
 pro quibus anima obligat^r ad pena Erunt et
nos dmittim⁹ debitorib⁹ nr̄is Erunt et nos
sup^r p̄ccatores dmittim⁹ sup^r ex corde r̄ctorem
debitoribus nostris qui nos offenderunt Orq^r
Et ne nos inducas in temptatione Et ne. i. no
inducas. i. induci p̄mittas nos in temptatione
 i. vt in temptatione succuba⁹ no em petimo
 vt non temptem^r qz temp^ras in se no z mala
 sed magis est ad virtute qm forte resistatur
Et petim⁹ ne in temptacionem ducam^r. i. ne
 ab ip̄a deuciam^r. Orquit^r Sed libera nos a
malo. s. culpe quod e^t p̄ccam etiā a malo p̄ne
 quod est p̄turbacio multa em st^r mala i mudo
 et in carne nr̄a que p̄mitt^r nos a quib⁹ peti
 mus nos liberari ne ab eis ameam^r s^r adiu
 uate deo eis vt fortes bellatores vniuers⁹ resis
tamus Amē. i. fiat n^r grec^m n^r lat^m s^r hebr^m
 est Et qm accipit^r verbalit^r pro fiat vt i sine
orionum dicit^r Amē. i. fiat nobis dñe quod
 a te hūil^r petim⁹ Om̄z accipit^r adūbrialiter.

ut ait ut **A**me ame dico vob. i. firmiter et
fideliter. *... ..*

Libera nos quelum⁹ dñe ab omi
bus mal⁹ pteritis pñabz & futuis

Nō ista oro d^r Embolismus i. super exaeste
tia eo quod nichil in ea petitur quod in p
cedenti orōne dominica petitu non fuit n^o in
superfluit qz 2 expositio et repetitio septie
petitōis. s. **E**rd libera nos a malo // Nota
triplex est malū a quo petim⁹ liberari. **O**
malum innatu malū additu & malū af
flutu. **P**rimū contrahim⁹. 2^m gmittim⁹. 3^m
sustinem⁹. **E**xqu^o. **D**a p^octus p^ore. **V**id^e
petē pro du^o p^ore. s. pro p^ore p^octōis que
in hoc consistit est fmg ab omi p^ore fmg
& libez. **E**t pro p^ore temporis q̄ fmg ab oī
p^oturbacione seaz. **I**nfirmis vñ noact p^otu
bacio q̄m⁹ p^ofecti⁹ sit meztū augmetatō
& constantie roborantia // **N**otand⁹ q^o h^o oro
Smplicis te rogam⁹ zc. **S**ub silenāo d^r
Et i^o silenāū sigt⁹ **S**abbatū quo corpus d^o
mimi regeuit in sepulchro **O**ndē **I**uca attes
tante mulieres que parauerat aromā sab
bato siluerunt scdm mandā // **N**ō qñ chorū
mact **E**rd libera nos a malo **T**unc subdu
tonus repñtat **D**yacono inuolutā patenā
& **D**yaconus vā reuelat & reuelatā repñtat
cum sacerdoti osculando ipius manū dextera
Sacerdos postea tu vā signū crucis sibi m

pectoris vel alias in facie facit et ea postmodum
 ena oscula. Et post hoc iterum deponit corporale
 quod post luctum passionis ad gaudium resur-
 rectionis pervenit. **Pariter** in gestibus sacerdotis
 dicitur resurrectionis hystoria recollitur. **Hij** qui
Subdyaconus **Dyaconus** et **sacerdos** tam-
 en in mysterio representant illas tres mulieres
 sanctas. De quibus dicit **S. Basilius** **apostolus**
emilia. **Vespere** autem **sabbati** qui **luciferus** in prima
Sabbati et **repentantes** **patena** id est **cor** **pa-**
tenis **latitudinem** **carnitatis** in obsequium se-
 pulchre **nostrae** id est **quod** **legi**. **Emerunt** **aromata**
ut **remetes** **ingererent** **ihesum** **Inter** **patena**
id est **cor** **amplum** **latitudinem** **carnitatis** **Sacerdos**
id est **aristus** **acceptat** **Quia** **vero** **christus** **ardenti**
desiderio **querere** **bat** **Inter** **id est** **Suo** **quod** **ihesum** **quod**
crucifixum **Ideo** **crucis** **signa** **in** **primitia** **vel**
in **facie** **Statim** **quod** **sacerdos** **oscula** **patena**
ostendens **quod** **christus** **gestum** **implevit** **desiderium**
mulierum **Et** **quod** **de** **ca** **calce** **dyaconus** **et**
movet **corporale** **desigit** **quod** **angelus** **domini** **re-**
voluit **lapidem** **ab** **hostio** **monumenti** **Subd-**
Primum **domini** **interim**. **Sacerdos** **hoc** **di-**
vens **frangit** **hostiam** **per** **medium** **et** **alteram** **me-**
ditatem **subdividit** **Quo** **facto** **alta** **vocem**
dicit **Per** **omnia** **secula** **seculorum** **Post** **hoc** **dicit**
Pax **domini** **sit** **semper** **vobiscum** **Quod** **autem** **medi-**
visibilia **sunt** **opera** **trinitatis** **sacerdos** **subti-**
liter **inuit** **in** **hostia** **dividit** **Dicit** **nam** **ad**.

prem dnm usq; ad hoc. Qui tenet vult Et
vnam fractionem hostie facit at si diceret
Quid videtur induisibile Cum vero dicit
In vnitte spūs sancti scdam fractione facit
q̄ dicit licet filius dei creptus esse i vtero
virginis legit; tamen prem z spm fm
no defecit sed semp tō trinitas z diuinitas
induisa permansit. Per omnia secula scloz
Causa quare hostia frangi quia legi de xpo
q̄ fregit z dedit discipulis suis Imo cōd
Sacerdos frangit hostiam vt in fructū pa
nis dnm cognoscant sicut illi duo disa
puli cognouerunt quibz dñs in die re
surrectionis aparuit in Emaus. Cū fr
gi primo in duas in medietates Pauole
dicit q̄ hoc fit propt̄ predestinorū statu
s. eterne glorie z temporalis pnis miserie
Et q̄ dup^a est miseria dampnatorū s. illoz
qui sunt in purgatorio z illoz q̄ in hoc
mundo viuunt. Ideo vna medietas sub
diuidit̄ in duas partes q̄ vna sanctifica
prodest predestinatis qui st̄ in purgatorio
Et alia pro hys qui adhuc in carne viuūt
in hoc mundo. Et sic iste tres ptes signi
ficat tres partes corporis xpi mystici videlicet
ecclesiam triumphantem etiam militatē et
purgatoriu sustinens seu portantis Et
pars illa q̄ immergit̄ signi^{ficat} eos q̄ immergi st̄
tribulationibus z passionibus pnis vite.

Quo. Costat in altari tunc de pace creari.
Pax munita vno pro viuus sanctificat.
Alia pro suis pars tertia pro redimendis.
Alia v. Corpis i ptes x¹ diuisio fit tres.
Tincta da viuus sed pars stda impernis.
Est donada reis ps terna viuificandis. Est
est iste sensus. Vna pars sigt granaru actio-
nes pro sanctis. Alia oram q e p viuus.
Terna ppiatione que e pro defunctis. ¶ Du-
bitatur quare sacerdos dicit alta voce Pax
doma senila senilozu. Pax eleuas talite de
altari ad hoc ddm q xpus qui p passiam
ad inferos descendit p resurrectionem e-
leuatus est a mortuis. ¶ Tunc subiungit al-
ta voce hec verba Pax domini sit semp ro-
bisum. Vnde de uice pte immergenda figura-
re fideles sub tribulationibus pntis vite ago-
mzantes. Et sacerdos sic loqt Pax dm sit
semp vobiscu. Hic pax pettoris in pnti per-
grum et pax quietis seu ciuitatis in futuro
per gloriam. ¶ Dubita quare alta voce pro-
nuat Imocenius No solum resurrectionis
gaudium p sigt sed etia per verba intima
et est exprimend. Sacerdos q alta voce p-
nuat Pax dm. Insinuat q vna die sab-
batoru venit ihns et stetit in medio disci-
puloru z dixit eis pax vob. Jo xx. ¶ Du-
bita quare ter sunt signu viuus cu hostia
sup talite Imocenius quia vltus tinitatis.

aiam crucifixi reducere ad carnem ne delinqueret
animam eius in inferno n^o carne eius daret
unde corruptione. Vel idem. Quia tres mul-
eres querebant crucifixum ad ostium monumenti
Vel sicut triduum per quod xpus fuit in monu-
mento. Vel quia pax quietis in gloria dat
a tota trinitate virtute passionis xpi iⁿ cre
Chorus incipit Et cum spu tuo q^o diceret
Tu nobis patrem adoptas Et unde pax in
spu tuo maneat Quatenus toto spu^s diuini
mysterii assistas et spirituali gaudio pleni-
fias Quia xpus tu salutasset aplos dedit
eis potestatem dimittendi peccata dicens Quorum
remiseritis peccata etc Idcirco chorus clamat et
postulat ab eo remissione peccatorum dicens.
Agnus dei qui tollis peccata mundi etc Hic
notandum q^o scdm antiqua consuetudine roma-
ne ecclesie tribus modis uniformiter dicit
misere nobis propter tria peccatorum genera que
petimus nobis dimitti. scilicet cogitationis locuti-
onis et operis Cogitationis in corde. Locuti-
onis in ore. Actionis in opere. Postmodum
autem multis et variis aduersitatibus et
tribulationibus et iniquitatibus ad dominum in-
cipit seu incepit clamare Dona uobis pacem
Nota q^o in missa defunctorum d^o bis Do-
na uis requiem Tertio Dona uis requie
semper eternam. Ad primum petimus uis libe-
rationis sensitiua a pena puniente Quo ad

secundum liberatione a consua. 2. verme
 mordente. Quo ad 3^m petm⁹ vis libera-
 onem ab effectua dilacione. 2. collacione
 græ sempiternæ Post hoc osculū pax
 sacerdos ministris porrigit. Et quid de-
 signat id osculum Innocentius dicit.
 Postq⁹ dom⁹ omnes salutavit. Apl⁹s ite-
 rum dicit Pax vob⁹ ostendens q⁹ nō solum
 debem⁹ pacem h⁹re in ore sed etiā in per-
 tore. ne s⁹ng ex illis qui loquūt⁹ pacem
 tū proximo suo mala autē in cordibus.
 eorum Et ideo cum hoc dixisset in suffla-
 et dixit Accipite spm⁹ scm⁹ Ad h⁹ designand⁹
 sacerdos dat ministris osculum pax. Et
 quia caritas dei diffusa est in cordib⁹ n⁹ris
 p⁹ spm⁹ sanctū qui datus est nob⁹ Pax pax
 osculū per vni⁹so⁹s fideles diffundit ab ec-
 clesia. Item populus osculum pax sumit
 quia dominus grām 2. angelorū gratiam
 p⁹ mortem eius se promeruisse g⁹tul⁹. Et 3°
 facnd⁹ q⁹ in missa pro defunctis in aliquib⁹.
 ecclesijs non dat⁹ pax quia fideles anime
 iam nō sunt nec amplius erunt in g⁹tuba-
 cione hui⁹ m⁹di sed quiescunt in d⁹no Unde
 eis nō est n⁹ciūm pax osculū quod ē pac⁹
 2. concordie signū. Et in ratiōli d⁹ q⁹ i^o missa
 pro defunctis nō d⁹ i^o orō D⁹ne ihu x⁹ qui
 dixisti apl⁹s tuis pacē m⁹ā do vob⁹. Post
 het mittit partem hostie in calice. Et di-
 cit sic in *in in in in in in in in*

Oꝛo ista non e de essentia Canonis sed ve-
 ra pꝛutitua tria. s. a patris liberatio pꝛceptoꝝ
 di obediatio z a deo nuqꝫ impꝛetua seꝑano
No pꝛimo dꝫ ex voluntate dei patris
 qm̄ **indivisa** indivisa st̄ opꝛa trinitatis.
 Tota em̄ individua trinitas xꝑm̄ tradidit
 ad morte z ad redmēdū mundū ut tō-
 nā huana p xꝑm̄ redmēre a morte. **P**z
 filiū dedit. **F**ilius seꝑm̄ obtulit. **S**pꝛs
 sanctus accepit. **S**inguli tñ dederunt acce-
 perunt z obtulerunt. **E**t ad distinctioꝝ
 patris dꝫ dedit proꝑt̄ auctoritate **F**ilius
 obtulisse proꝑt̄ humilitate. **S**pꝛs suū
 accepisse proꝑt̄ benignitate. **N**ota pꝫ
 hanc oronem **Domine ihu xꝫ Celestis**
 mōꝛa domine passionis habenda est
 cum om̄i deuotione corde contulito et
 consūā nō ficta. **P**ost hoc corpus et san-
 guis est sumendū in q̄ sumptiōe nō ex-
 pediat fieri magna moꝛa sed sacerdotes
 bꝛuiūt z reuerent̄ se expediat gꝛando
 proꝑt̄ cordis distractionem z mentis e-
 uaggaōne ne nꝛuētes cogitaciones per-
 dant deuotionem. **I**n auḡ figura pꝛceptū
 fuit in lege qꝫ agnus paschalis q̄ figu-
 rabat xꝫ gmedere festmanē. **P**ost sup-
 tum eukaristie sacꝛmentū sacerdotes ab-
 luit digitos z perfundit ne aliquid in-
 tute remaneat ex tōtactu diuīssimi.

sanant. Indignū siquidē esset ut manus
q̄ incorruptibile corpus tractauerūt cor-
ruptibile attingerēt n̄ prius studiose lauet̄
Tercia ergo ablutio sacerdotis in p̄na
in medio et in fine misse designat q̄d
sacrificiū salutare offertur ad emūdanāz
cogitacionis locucionis et actionis vel ad
purgacionē p̄c̄i original̄ t̄m̄nal̄ z reial̄
Hec autē ablutio p̄t̄ hic referri ad ablu-
tionē bap̄m̄ cuius forma arstus tradidit
post resurraāz dicens. Euntēs ī mūdū
vniuersum docete om̄s gentes q̄ crediderūt
z baptizatus fuerūt **N**ōnd̄ q̄ post sum-
tum sac̄m̄entū nō ē statū sp̄uendū si q̄mo-
dose abs̄ nat̄e violencia fieri potest Alioquin
post horam cōpetentē sp̄uere p̄t̄ in loco
op̄tenti vbi sp̄utum n̄q̄at pedibz calcari
Et hostia non sicut alius cibus corporalis
est masticanda sed disicete z moderate ac
leniter dentibus anterioribus ē terenda.
z lingua mollificanda ne aliq̄ p̄ncilla den-
tibus adhaerāt quā postea sc̄icando emitti
ḡtingat **S**im̄ta p̄ceptione corporis z sanḡ-
nis **x̄i** Sequit̄. **an̄** q̄ post cōm̄em ḡm̄it̄
que cōm̄ **Cōmūno dicit̄** qz t̄p̄ ḡois fidelū
vel modicū post cōm̄em cantat̄ Et c̄a rep̄-
sentat̄ gaudū aplōrum de resurraāz **x̄i**
sc̄dm̄ id quod legitur **C**ausi sim̄t discipu-
l̄i viso d̄no z p̄e gaudio mirabantur.

Post hoc iam in fine misse sacerdos se tris-
 fert ad dexteram qz scdm Innocentium va qz
 leta sunt ad dexteram parte altaris desig-
 nant. Per sinistram ei q tristia st z aduer-
 sa. Cuius ergo sacerdos in principio misse
 dominice incarnationis et natiuitatis on-
 dit gaudium. Idcirco ad dexteram partem alta-
 ris primo accedit demum ad sinistram gressus
 ut tristitia passionis insinuet. Et iterum ad
 dexteram redit ut gaudium dominice resurrectionis
 z ascensionis annunciet. **Tunc** dicit orationes
 que vocantur complendae. Et hee orationes debent
 multiplicari eglise. Collas ante Eplam pro-
 nunciatis. **H** oratio qua sacerdos pronuntians sa-
 lutat: exequi eleuatis manibus z extensis
 sicut illam benedictionem scdm Innocentium qui
 xp̄us ascensus in celum eleuatis manibus
 legit dedisse discipulis. **Nā** ut Lucas commemorat
 adduxit vos in bethania z eleuatis manibus
 benedixit eis z ferebat in celum. Luc ultio.
Post illas orationes pandit salutacionem
 nouissima. **E**t facta dyaconus vel sacerdos al-
 ta voce pronuntiat. Ite missa e. Repntans id
 quod dicitur ap̄l̄is. Un galilei quid stans
 aspicientes in celum. **H** ih̄us qui assumptus
 e a vob in celum. sic veniet r̄. **E**t sedete i
 ciuitatem quousqz induamur virtute ex alto.
Chorus autem qui gratulando indet. Deo
gracias imitatur ap̄l̄os qui adorantes regressi
 sunt ih̄um in gaudio magno z erant semp

laudantes in templo et benedicentes deum
 Per hoc quod sacerdos vel diaconus dicit Ite
missa est dat licentiam populo eundi ad propria
 ut sit sensus Ite ad propria missa est finita
 Vel hostia salutaris deo pro missa est pro vobis
Item sciendum quod missa tripliciter concluditur
 scilicet per Ite missa est per benedictam domino Et per
 Requiescant in pace. In diebus enim festiuis
 quando tanta Gloria in excelsis in missa con-
 cluditur cum Ite missa est Et in diebus profestis
 et in feriis quibus non tanta Gloria in excelsis
 in missa concluditur cum benedictam domino sicut
 tam in diebus ieiuniorum et in aduentu domini
 missa concluditur cum benedictam domino Et in quibus et
 in diebus dominis. Ad quod non dicitur quod licet
 domino sit semper benedicendum multoties in quibus
 facit delemus. Chorus videtur uniformiter Deo
 gratias Et quando missa concluditur cum benedictam domino
 Per hoc populus ad gratiarum actiones
 mittatur dicens. rogo quod pro omnia bonis pacem
 deo delemus referre gratiarum actiones et ipsi
 laudare secundum dominum apostoli. Gratias agite sine in-
 termissione orate. Et quando sacerdos vel dia-
 conus dicit Ite missa est tunc in pluribus
 ecclesiis vertit faciem ad populum. Et rationabili-
 ter quia ad vos quos preces licentiamus
 sermone dirigimus faciem prentam. Et dicendo
 benedictam domino populum non distinate alloquitur
 sed vertit faciem ad orientem ut vobis orati
 ex alto quod illuatur omnem hominem gratias referamus

Et eis ad quod sermone
 dirigimur

Et missa defunctorum concludatur per Requiescant
in pace. Eius enim per totam missam officium optinet
 requiescere et papue in p[ri]ncipio. Ut ergo finis conueni-
 ant p[ri]ncipio. Requiescat in pace concludatur. Et te-
 nentur Amen. et fiat. Isto facto Sacerdos no-
 uissimam benedictionem facit super populum. Et
 hoc signat spiritus sancti missionem quem dominus
 de celo misit in discipulos. Iuxta quod ipse proci-
 sit. Daupre inquit. virtutem spiritus sancti su-
 p[er]uenientis in vobis. Sicut enim spiritus sanctus
 in nomine totius trinitatis mittitur eo quod opera
 sancte trinitatis indiuisa sunt. Ita et sacerdos
 istam benedictionem facit in nomine sancte trinitatis ^{et indiuidue}
 dicens. Celesti benedictione benedicat et
custodiat nos. Diuina maiestas et una deitas
patris et filius et spiritus sanctus. Omnia populum. Et
 virtus et gratia eiusdem sancte trinitatis et ipsa
 almi spiritus super populum descendat et semper
 maneat. Hec enim benedictio per verbum oras et
 signum crucis exprimitur quia ista missio spiritus sancti
 per sonum vehementis aeris et linguas igne-
 as innotuit. Unde legi. Actuum i. Spiritus est.
 repente de celo sonus et. Et subiungit. Apparu-
 erunt illis differente lingue tunc ignis et. In
 qua benedictione finis habetur missae. Et finis
 missae designat finem mundi in quo electi dei habent
 libertatem in fine mundi et deum semper benedi-
 cent et deus ipse beneduet et populo suo in pace
 secundum quod promissorum suorum tenet forma qui
 separabit bonos a malis quasi agnos ab hediis.

Et dicit bonus Venite benedicti patris mei
in Tunc enim iusti ad claritatis gloria per
ducentur et in regno patris eorum fulgebunt
sicut sol. **Malis** autem dicitur Ite missa est vobis
mala et intolerabilis sententia Ite maledicti in
igne eternum ut dicit matheus. **Demum** sa-
cerdos inclinans ante altare dicit **Placet**
tibi sancta trinitas in Osculans altare sig-
nat se signo sancte crucis ut illibata fides
conspiciat et mente semper possideat et aco-
muniat usque ad **ultimum** obtentu vite per-
hennis in qua fidelis anima sociabitur deo in
osculo salutari in quietione inseparabili et in
caritate christi. **Ad** quam nos perducatur qui si-
ne fine vivit et regnat Amen. *in in in in*

Incipiunt deuotissime meditationes infra di-
uini missae officium **Officium** deuotius me-
ditande. **Sequitur** *in in in in*

OVenerande dei sacerdos Tu qui ad ta-
tum tamque dignissimum altaris sacri-
ficii accedens presumis ac fructu et effectum
sacre communionis in te experiri desideras dili-
genter ante omnia haec observa quod omni hora
ante officium missae recollectionis animi tui
virtutes ad tempus ut fiat liber ab omni
cogitatu terrenorum Et quantum tibi possibile

fuerit studias ab omnibus absoluty intare ad
 profunda cordi ihu Et tu primo veneris ad
 altare caue ne intuseras oculos tuos quod
 sit ibi pns si sint ibi aliqui tu quibz orayes
 cor tui. **Sz** sicut castissima puella visu sim-
 ditus in terram de fixo observa dnm vt om-
 p te proferendoru sit npe ponderator z regu-
 lator vt pronunties anere et integritate fm-
 tere z intellectuali ve et affaiat. **Sta** ergo
 totus contritus. **D. Confiteor** Et roga tu
 q ad vniu verbu latroni peperat in cruce
 tua quoz abrupta gessione dignu admitte.
Quia ptaui nimis q ducas ve nimis et
 supra moda nimis. **Neu** in q tanto tepore
 terra me portauit in offensam creatoris mei
Cogitacio h ad singula subsequena adice
 vni. **Ve.** q d. **Cor** pulsando **Ve** m q vniq
 cogitauit id qd deu meu de corde meo expulit
Et sic. **Locutio** **Opere** z **Omissione** it. **Tu.**
 audis. **misere** it. **Pete** z tupe deuotissime
 q d. **O** deus misere misere z respice fidem
 z deuonone illoru vt si ego digne tibi non
 satisficem npi tamen digne ptauerit z
Postmod accede deuotus ad altare z osculare.
Quens per altare figurari xpm z q os tui
 qmas ad vbera xpi In quibz om vbera
 tuoru. **frumit** confidas inuenire medelam
Et p eracionem nuora vtram vtrique ducas
O dulcissima miseratue pitorum assiste ne
 m sicut astutisti vngito filio tuo pedenti i.

ante **H**onora in me paup̄ pretioso sanguini
nem quem tunc fudit amaras lacrimas
quas tunc fleuit duras penas quas tunc
protulit caritatem qua tunc p̄toribus in oculis
tuis exhibuit **N**oli despici quos ip̄e sic
dilexit. **R**ecordare me qua tunc tibi mores
amendauit. **R**ecordare officij quod t̄ amiserit
cum te aduocatam p̄torum constituit **A**ssiste
mi misero vt tuo benigno auxilio p̄ficiam
quod intendo. **E**t tunc inape **O**fficium
deuote et attentius. **E**t cum dixeris **D**ns
vobiscum **I**ntime affectus omnibus gloriam
et salutem q̄ dicit **O** benignissime dne
dignare adesse omnibus fidelibus tuis non
aspiciens meum meritum sed meum debitum **E**t
si non sum dignus t̄ ministrare sum tamen
astrictus pro ip̄is supplicare. **E**t tunc aud **E**t
cum sp̄u tuo. **E**xopta hoc deuotissime vt si
ex p̄cis tuis mereris deū a te fugere p̄ muo
tatione tamen fidelium suorū digner̄ tibi ad
esse. **E**t cum dicas **P**er dnm nrm **T**unc sis
attentus q̄ deuote nomines dulce nomen
dñi nri ihu xpi q̄ gr̄iam z deuotione z de
uotionem acceptans singulari. **E**t tunc osculato
fueris altare an euange^m cogita q̄ osculac̄
ris dulcissimū pectus dñi nri ihu xⁱ **E**xq̄
illa b̄tissima v̄ba profluxerūt **C**um dixeris
sdm **matheu**. **R**oga singulariter b̄t̄m em̄tā
vt impetret t̄ gr̄am a domino **C**ompleto
euangelio sume patem desicicans pia mēte

ut sancti ewangelij possis esse verus amator
 et totius vite et doctrine xpi deuotus imita-
 tor Offertorio duto melius deuote i medio
altaris studens tunc qm misset tunc hora nati-
uitatis alloqui btam uirginem rogans eam
ut accedat tecum Et suam btissima lingua
tibi dicet q tam mirre uirtutis vba pmittet
Cum imposueris aqm in unum dices ista vba
De latere domini nri ihu x' exiit sangs
et aq' desiderans piosissimu illum liquorem
illius defici' lateris mfluat in cor tuu In flu-
ere in hoc stupend' sacrificiu ut dignu me-
ritis conficere et veracit' perficere Cu vene-
ris ad mediu altaris eleua calice suscipies
deuote affectans humilimo corde ut ille be-
nignissimus pi dignu' aspice In spiritu hu-
mitatis Recede cito ab humilitate q' nul-
la vel indigi' sit et offer in huilitate xpi in
qua i' dignatus est uenire in huc mundum
et fieri obprobriu hominu Cum submittis
Et in aio contrito reuolue illu contritum
anm et offer pio pra que uirginito eius
habuit cum dras claus' ofoderu in cruce
Et sic fiat sacrificiu nrm ut a te suscipia
hodie .i. suscepisti eius felice auam cu com-
mendaret eam tibi in morte Et placeat t'
dne deus Sicut placuit t' eius prenosu
mors In noie pris qui nos sua ineffabili
pritate creauit .et filij qui nos suo pio so-
sanguine redemit . et spiritus sancti qui

nos ad fidem sacramentorum illustravit. Cum
te vertis dicens Orate pro me p[ro]p[ter] .
Desidera ut omnes el[ic]i in celo et in terra
pro te dignen[ur] orare Et quia dom[us] digni[us]
eis talem gratiam infunde[re] z p[ro]p[ter]um orones
pro te paup[er]e misericordit[er] acceptare Cum
exaltas vocem Per omnia secula seculor[um]
Euge cor tuu[m] ad illum ineffabilem iubilat
spiritu[m] b[ea]torum sine fine duratoru[m] Cum
dixeris Sursum corda Roga ut cor tuum
et om[n]i p[ro]p[ter]um corda digni[us] ad se t[er]re
et ab om[n]i carnali g[ra]tione separare Cum
aud[is] habem[us] ad d[omi]n[u]m . Pete ut sibi s[er]v[er]it
z inuisibil[is] possim[us] adherere Cum dicas
Gracias agamus d[omi]no deo n[ost]ro Expande
cor tuum ad gracias q[ui] dicas Gracias s[un]t
gras z mille mille s[un]t gras benignissime
Domine g[ra]tiosissime p[at]ri Cum audis dig[no]
et iustum est Dic in tempo[re] Da nobis
domine efficat[ur] imple q[uo]d tibi tam digne
debetur z ad quod nos tam iuste obliga-
m[us] Cu[m] subiungis Ve dignu[m] et iustu[m]
est Recordare iustit[ie] q[uod] facis iudicare
miser[icord]e quod torrens obmisit i[st]i de quo ta[m]
d[omi]ne n[ost]r[us] testaris con[tra] temp[us] Et adhuc
subiungis duas causas vlt[im]as p[ri]mas Quia
v[er]u[m] z salutare q[ui] dixeris Ve dig[no]
z ex dignitate d[omi]ni condicimus .

V iurisurandi

Iustum est. Ex ueritate tam iuste obliga-
 tioms. Equum est. Ex repute naturalis
 canoms. Unde si non es gñtus dno peccat
 cont' naturam quod 3 gñssimū peccm.
Salutare est. Ex ueritate ppe saluandis
 Per xpm dnm nrm. Tunc cogita O.
 pie pater hic arctus dñs nr sit laus et
 gloria nra. Hic sit tibi nra grāuam actio tu
 suscipe in illo quod nos in nob nō possum.
Cum add' Per que maiestate tua laudat
angeli. Reuolue semp idem q' h' laus le-
atorū spū sit tibi supplemū nre laudis.
Cum quibus et mas potes. Roga puum
 prem q' solet gūgē duo mēp'ia dignet'
 nos pauperes non speret sed scis angelis
 aggregare. Tunc melius deuote sup altāe
 memor illius profunde melmacioms qua
 dñs nr ihūs arctus tuus mortem et passiaz
 reolē nitend' se melmauit cū pnosam et
 aiam exalauit et dixit Te igit' rē Et nota
 q' hic duas uerba quoru unū est infimite
 nre aliud infimite caritatis q' clemētissime
 ad illam nram et caritate q' tuum potes te
 profunde iugē q' dicens Infimite caritas
 et clemētissima nra patm cordis quid est
 tu gñde de quo tu nō uelis miseri fieri. uol
 q' melhil. In primis que tibi offerimus. Nō
 ē q' solum sacrificiū nūc sed totus ecclesie

Idcirco in hoc sacrificio non solum studeas
querere te vel tuos sed esto sollicitissimus pro
tota ecclesia. Merito domine famulorum hic de
fidei feruentem pro omnibus pro quibus gratia te
meris vel lesisti neglexisti scandalizasti vel
ad peccatum traxisti vel qui tibi benefecerunt
Et omni circumstantia etc. Hec etiam roga pro
illis qui vel angustia vel labore seu alia
necessitate non possunt adesse. Comunicantes
etc. In primis gloriose semper virginis h
uertere cor tuum ad dulcissimam virginem
mariam ut faciat nos pauperes gratiare cum
ipsa qui quod nichil habemus appone quod dicas
Purissima dei genitrix si tu vis nobis contine
tua omnibus sufficiat omnibus profunde. Et
nobis corpus est sanguis. Hec recurre hui
literi ad patrem quem quod dicas. O dulcissime
patris non indigneris quod ego pauper et inimicus
ausus sum tam magnifica postulare quod pos
tularem a te celum et terram modicum est
Et postulare a te corpus et sanguinem filii
tui ut sub tam immundis manibus crearetur
quis non deberet gratias agere. Fiat dulcissimi
filii tui. Hec aspicias sursum deuotissime aspi
rans ad creatorem tuum et recolens quod hoc
dulcissimum nomen filii sui non est dignum
proferre. Quod patris quod patris etc. Dic
tunc ad patrem quem quod patris. O pater recordare
timoris doloris et angustie quam suum dulcis

sumi cor tunc p̄se sit Acceptit pane in facie
 ac venerabiles manus suas. Quæ heu
 heu tam turpibus ac pollut. maibz accipio
Benedixit Refer te ad hostiam q̄i dicas
 eadem b̄ndictione sis benedicta Frequit et
dedit discipulis suis H si vis recole que
 tunc verisimilē dicit potuit discipul. Q
Amatissimi fr̄es O carissimi filij & dulcissi-
 mi amici, ecce recessurus sum a vob. Sed
 ante omnia dabo vob. valedicem donum
 quo manus nūq̄ datum e. quoniam quo dig-
 nus acceptum non e. Do vobis totū q̄d
 sum totum quod possum nichil habeo q̄d nō
 sit v̄m. volo totus vobis incorporari, toto
 adunari, & vob totus in me t̄iformari.
Tunc dicit Accipite et manducate Hoc &
 corpus meum. In hys verb. nō puto tutu
 m̄m̄i ad meditatione n̄ per hoc deles de-
 monstrare sed t̄m̄ proferre hec verba vt
 verba eterni verbi dei t̄m̄ timore & tremore
 q̄ tu pauper et indignus tale misterium
 ausus es acceptare & accipere. Tunc leua-
 hostiam t̄m̄ omni deuotione et roga benigni-
 missimū eternū dei filium vt nūc nos
 paupes nō deserat sed t̄m̄ v̄heribz & toto
 thesauro passionis sue se in consp̄u p̄ris
 p̄ntet sicut pro nob. p̄pendit in cruce. Et
 tunc eleuans sursum sit t̄o tua m̄tenao
 q̄i ip̄m offeras in consp̄u diuine maiesta-
 tis & dicas. O ahme & benignissime pater

resurre de sanctuario tuo et intue hanc sancti-
tissimam hostiam qua immolo tibi pro peccatis
nostris et esto placabilis super multitudinem
malicie mee. **Ecce rex sanguis frater noster ihesu**
christi ad te de cruce. suscipe eum pro remissione
et indulgentia omnium peccatorum quae unquam commissa
et singulariter pro peccatis omnium pro quibus de fac-
ramus uiuorum et defunctorum salute et re-
spice. **Domine.** **Tunc** hostia leuata et cum maxima
deuotione reposita accipe calicem non cum nimia
deuotione et mentem erigens ad patrem
dicit **Omni modo etc.** **Admonere** eum illius
mirabilis caritatis que in nullo se contine-
re dedit dona super dona multiplicauit
gratias super gratias. **Et refer** te ad dulcissima
uerba que uerisimiliter tunc habuit sicut super
in consensatione hostie quae dicitur **Accipite et**
bibite et **mebram** carissimam habuistis cor-
pus sumite et sanguinem ut nihil in se quod
uam non sit ut cotidie me mebremini
et tunc uerba pronuncians usque **Quoniam**
tunc tene te simpliciter sicut supra de consecratione
hostie domini. **Et tunc** leuas calicem tunc reuen-
na adora quae dicitur **O admirabilis** immortens
preciosus sanguis misere nobis peccatibus.
amore illius ~~caritatem effusionem~~ caritatis
effusionis quae pro nobis de beatissimis uirginibus
ribus effluxisti. **Et per hoc** semper obserua
quoniam semper **Discopris** calicem quod semper

v. clamat

v. potuit

et adores eisdem et similibus verbis seu affi-
 bus. Sequitur. Unde et memoris. Desidera
 a pro pane ut corda amictorum fidelium infla-
 mare digneris ad huius ineffabilis sacrificii et
 totius vite sue frequentem meditationem,
 deuota ueneratione et amorosa fruitionem.
Offerimus hostiam puram qua suscipe clementissime
pro omni nostra impietate. Hostia stans
pro omni nostra impietate. Hostia immaculatam
pro cunctis malis prope me culpe. Panem
sancti uite eterne. Per que restaure cuncta que
non possumus. Et calice salutis perpetue. In que
reforma cuncta que perdidimus. Et quod tibi
obtulit summa sacerdos tuus. Adiunge et tu
Et omnes etiam sacerdotes ab origine mundi
usque hodie quorum meritis me pauperem ad-
iuues et uorum collegio sancto me indignum
annumerare digneris. Suppliciter te rogamus.
H deuotissime melina expansis super altare
 manibus uelud affigendum in cruce ut totus
 paratus sis ad quodcumque martirium quod ue-
 lit mittere super te. Iube hunc perferri per ma-
nus sancti angeli tui. s. ihesu christi filii tui. H
 alloque fiant ipse ut nunc ingrediar pro no-
 bis ad sancta sanctorum et se presentet super altare
 illud sublimis quod nemo alius dignus est
 contingere. Et tunc ora pro prem ut dignetur
affusa quanta hodie satisfactionem recepit pro
omnibus nostris offensis. Et quicquid ex hoc altare

participatione. **H**ic expande sinum ad carita-
tem et nemo non sit particeps et deuoto
osculo super altare opta ei pacificare omnes
xpianos. **E**t faciens coram te pro omnibus
signum sancte oras. **D**esidera ut per virtutem
sancte oras expellatur virtus et malicia
malignissimi spiritus a cunctis cordibus xpianis.
Quare sanctum corpus et sanguinem suscepit?
Hic deuotissime ora ut benignissimo patre
digne aspice suam pius tam largifluam
bonitatem quod ad unius hominis peccatis tam exili
mysterium super eximia non recusat perficere ut
delectet corpus et sanguinem unigeniti filii
sui. Nobis quorum peccatis. **H**ic tangere deuote
cor et amore tepere ut ipse tactus exterior
sit verum signum interioris deuotionis. Partem
aliquam et secretate etc. **E**t me nasceris clem-
tissime pater quod nos tam gaudia nos miseris
ausi sumus rogare quod tu pius et misericors
qui cuncta sunt leuia tuius cuncta sunt dona.
Non enim illi haberent priores nisi tu dedisset.
Da ergo eximia quia eximius es. **E**t na-
mesit nisi magna dare. **E**t tunc nominando
istos sanctos mouere eos deuote ut dignetur
vobis misericordiam impetere. **E**t si vis in
fine addas non tamen nominando sed medi-
tando aliquem de sanctis in quo habes fi-
ducia singularem. semper bona creas. **H**ic
et desiderare sic clementissime pater etiam nobis

semper contra addis semp Unifitas qz istud
 semp refertur ad omnia subsequencia. Tunc
 cogita sic Et nos semp in ipis sanctifica. Et
 sic de alijs subsequentibus. Et tunc iunctis ma-
 nibus adora deum qz petendo licentiam
 qz audeas eu contingere. Et tunc tu omni reue-
 rentia leua hostiam z mente reflectens ad
 patrem dic Per xpm i. qz verba st expressi-
 ua eiusdem essencie eiusdem operationis ei-
 dem glorie. Unde magis z magis strenuere
 ad que z quata tuas manus audeas applicae
 tu subiungis. Est tibi deo pater Poga toto
 corde vt corpus mistici cunctos xpianos
 ipse gratiosissimu caput mm dignu sursum
 post se trahere. Sequitur Pater noster. Vt
 pncipiu orois dulcescat in a fili. Poga vt
 dulcissimu nome patris sit in ore filij. Pater
mm condianu. Hic exorta desideriu ad sac-
 ramentu qz dati vita mudo z nob paratus e
 dilectis filijs suis spualibus reficiendo toti-
 dz. Quia fons signu tunc patena tunc reor-
 dae ipius maxime caritatis qz per patenam
 significat. Et osculare eam in signu dilaois
 qz virtus gnumionis crucifixi fluit p vr-
 tutem caritatis. Demu qualiter procedendu
 est a sacerdote et qualiter se habere debeat
 post gnumm et sancte misse explecionem.
 Sciend qz sacerdos tqp Senex i. Symon
 iustu in vinas suas acceptu velud tandelam

Ultimam manu tenens et agonizans ab om-
nibus se vanitatibus abstineat. Et tunc beato.
Paulo cupiat dissolui et esse totum posse. Et tunc
xpo quem ipse semper secum seruire non potest.
Item tempore maria ad pedes domini ihesu staret au-
diturus ipsius dulcissima suspiria verba in so-
liloquio laudans et benedicens deum ac gra-
tias agens cantans et psallens in corde suo
domino. Et nutrit ignem divini amoris
quem suscepit ne extingua et ne deficiat sed
augmente et in amplius crescat. **I**tem
habeat se tempore **Behas**. scilicet et ambulet in forti-
tudine ubi illius usque ad monte dei. id est in ci-
uitate sanctam iherusalem nouam ad gemesales
suos sanctos. scilicet angelos de quorum mensa hu-
micas gratie suscepit ut illic plene faceretur
in patria et non esuriat neque sitiat amplius
sed hauriat aquas in gaudio de fontibus sal-
uatoris domini nostri ihesu xpi in ista ista benedicti
Amen. id est fiat. *um um um um*

Explicat *hoc totum infide da michi potu*

Liber Johannis Ameloungis. Est iste *u* **De**

em manu roboris a quo
pennibus defren
caput dignum et
em ipse fereq; sermo
ty manu ad palatium
opus Dolafina hinc
Laudes et bonitas
ne citius et ydolo
Et nuncet qm d
fepit ne excedat
et in amplius
ty hinc hinc
in illud qd ad
in obediencia
os qd anales de
fuprat. M. d. d.
et non oia
adque in
in nri dñi s. n. i. h. d.
ut

gr. romani

in d. d. d. d. d.

